

ELŐFIZETÉS

KELTYEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VEDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

IRÁNYTÉSEK:
4-hatásos postai sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási díj 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vassalak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 297.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József tércsereg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, április 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Veséreltek: Inség Aradmegyében.
- Vakáció után.
- Mányatió ipar, pusztuló kereskedelem.
- Makó város közgyűlése.
- A magyar és román szocialista.
- Aradi Szent-egylet közgyűlése.
- A pártok a küzdelem előtt.
- Öngyilkosság a névtelen levél miatt.
- Az új templom felszerelése.
- A primás-verseny.
- Eltűnt hegymászók.
- Tárcsa: Mégis szerette. Írta: Szabó Ferenc.
- Csarnok: Hese a boldogságról. Írta: Kalczyk Vilma.

Inség Aradmegyében.

(Megjegyzések Szombathy György dr. országgyűlési képviselő interpellációjára.)

Záradék, április 15.

Az Aradi Közlöny fenti cím alatt közölte Szombathy György dr. interpellációját, melyet a minap a földművelésügyi miniszterhez intézett. Szombathy, mikor ezen interpellációját megtette, a nép nyomorán kívánt segíteni, s a nép jólétének emelése lebegett szeméi előtt. De a nyomor igazi okait nem kutatta ki mind és nem fedte fel azokat eléggé. Részben tévedett is, amikor az egy évi rossz termés mellett egyedüli okul az erdőtüvény alkalmazását hozta fel, amiért „jelenleg a nyomor és inség tünetei mutatkoznak.”

Ennek okai azonban, meggyőződésem szerint, sokkal mélyrehatóbbak. Ilyenek a természet mostoha viszonyai. A nép szaporodása akkor, amikor a megélhetési vi-

szonyok csak ugyanazok maradtak. A népnek a kulturában való nagyfokú elmaradottsága. Végül a nép vezetőinek indolenciája. Vegyük ezeket sorra.

A természeti viszonyok eléggé mostohák Aradmegye hegyi lakosságánál, s egy pár rossz esztendő elégséges arra, hogy e népet nyomorba juttassa. E nép ugyanis még mindig csak az ösfoglalkozás két ágát űzi: a szántás-vetést és legeltetést. Szántója olyan kevés és silány, hogy nem képes annyi gabonát termelni, amennyi a megélhetésre szükséges. Marad tehát, mint másik jövedelmező ág, a marhatartás. E tekintetben pedig még mindig az ősalapok uralkodnak, amennyiben mesterséges takarmány-termelésnek és takarmányozásnak nyoma sincs, hanem kora tavasztól a tél beálltáig, az egész marhaállomány csak az erdőt és legelőt járja.

Ily módon aztán sok helyen bekövetkezett az erdők pusztulása és a legelőterületek elkopárosodása. A minek természetes folyamánya volt a marhaállomány csökkenése is. Különösen áll ez azon községi területekre, hol az urbéri rendezés már régebben keresztül vitetett, s a volt urbéresék most már korlátlan birtokába jutva a részükre kiszabott erdő és legelőterületeknek, még mielőtt az erdőtüvény biztosította volna azoknak jó karban tartását, az előre kellőképpen meg nem fontolt rablógazdalkodás folytán, úgy az erdőt, mint a legelőtalajt denosztálták.

Éppen azért hozták meg az erdőtüvényt, vezették be ennek alapján a rendszeres erdőgazdalkodást, s alkalmazzák a

kopár területekről szóló legújabb törvényt, hogy az erdők további pusztulásának, s a kopár területek további keletkezésének útját vágják. Mert mind az a hely, mely kopárrá vált, nemcsak az illető tulajdonosra nézve veszett el, hanem elveszett az egész országra nézve is. Igenis, történetek egyes tévedések, hogy az erdőtüvény itt-ott túlszigorúan alkalmaztatott. De az ilyen tévedések kiigazítására mindig volt és van alkalom. De itt az engedékenység terén csak addig a mértékig szabad haladni, míg az erdők állománya pusztulásnak nem tétetik ki, s amíg az erdő és legelőtalajt az elkopárosodástól nem kell féltetni. Mert mindezeknek a mostani generáció nem tulajdonosa, csak haszonélvezője, s úgy az erdők, mint a legelőterületeknek a jövő generáció részére való fentartása, kötelességünk.

Helytelen volna tehát azokat az erdőket, melyeknek fenmaradását a legeltetés veszélyezteti, s azokat a legelőterületeket, melyek a legeltetés folytán biztos elkopárosodásnak néznének elébe, legeltetésre újra felszabadítani, mert ez által csak ideiglenesen lenne segítve a népen, s a területek termőtalajának elpusztulásával csak fokozott mértékben következnek be a visszahatás, s annál biztosabban jönne egy pár évtized alatt az igazi nyomor. Bekövetkeznék itt is az a mi, sajnos már bekövetkezett Erdély és a Felvidék egyes részén, az erdők és legelők elpusztulásával — a kivándorlás.

Az erdő nem egy-két év alatt nő meg, az elkopárosodott területekre nem lehet

Mégis szerette.

Írta: Szabó Ferenc.

Kegyetlen sivitással szállt ki a részeg ember ajkán: Te kutya! Vannak azonban pillanatok, ha suttogó árnyak imbolyognak jobbra-balra s ha a csend szerelemre készítő, hogy azt mondják egymásnak: Te kutya! Te édes! És aztán hull a forró, szerelmes csók, mint a zápor. De az ilyen jelenetek ijesztő módon ritkák, főleg amióta a férfi észrevette, hogy a mámoros öntudatlanság a legnagyobb boldogság a földön. Nem ritkán ütések is hullanak a vékony, fekete asszonyra, hogy az utca rácsódul a kis ablakra, melyet kopott kendővel aggatott be valaki jó előre.

— Te paradicsomi állat! Ma is két forintot vont le az a gazember. Amíg doktor után lötöttam-futottam, hogy eszméletre térítsen, lekéstem a próbáról. Ez már az ötödik ebben a féléves hónapban — értetted. Ha ez így tart: eipusztulunk... Romeo éhinségben!... Kigyó vagy!

— Utonálló kutya! A testemet megetted, most a lelkemet töröd össze... Megmondtad legalább, hogy leagyalnál a földre, hogy rám térdeltél?

— A nyelved vert meg. A hősiés martirokból nincs benned semmi. Egy-két ütésre le-

zuhantál, mint egy agyagbálvány... Véresre tépted a hajam, pikkelyes féreg!

— Csak a lelkeddel tehetnék úgy!... Tudod, hogy ki voltam, mi voltam? Meg kellene csókolnod a lábam nyomát, amiért ilyen előkelő néppel kerültél atyafiságba, hogy kiemeltelek a névtelen semmiségből... s mégis...

— Hahaha! Hahaha! — kacagott a mámoros ember, kinek borotvált arcán vékony piros sávok, itt-ott egy-egy kiszivárgott vércsepp mutatott a lezajlott háború nyomát. Vértöntött fekete szemében szenvedély, harag; kacagásában szinpadai pátoz és egy széttépett élet keserű büszkesége csendült. A földalatti világ vakondja kérkedik egy gigász mellett. Hahaha! Hát én ki voltam? A legnagyobb drámai tehetség Egresi óta! És? Rácsábitottál, hogy megszöktesselek, hogy a világot, a familiád haragját félve, rejtőzzem ostoba tuzokként, amíg álneven, rongyos, csenevész társaságokban, a züllés szélére jutottam... Nem fáj a lelked, hogy a bennem rejtőző Istent lekényszerítetted a sárba?

— Nem volt tehetséged! Részeges voltál már akkor is... elámitottál: azt mondd inkább... Hinton jártam. A sok gyémánt csak hogy le nem huzott a földre. Grófok, bárók lesték a mosolyomat! — mondta a halvány fekete asszony, inkább magában, mint a keserű pátozzsal beszélő emberhez s szemében valami

rég eltűnt álmok sugaras fénye csillog. — De aztán Isten elvette az eszemet.

— Nemtőd sugalma volt, nem tudtad megbecsülni. Ostoba, közönséges asszony voltál... Még van egy medaillonod. Ha mocsárban hagysz, megfojtalak. A becület elsőbb, mint a mindennapi kenyér. Add ide! S döngve, fenyegető léptekkel haladt az ágy felé.

— Nincs! Nem váltalak meg! — kiáltott az asszony kétségbeesett szilaj hangon. Így csak gyilkost szoktak kiáltani. S mint valamely megtaposott féreg, fejét, karcsu, soványkás lábát lefeszítve, magasra pattant az ágyból. Vékony, hosszú ujjait tépésre görbitve, farkaszemet nézett az urával.

Aztán dulakodás támadt. A száraz, kemény színész öre kapta a kis meleg testet, melyet foszlányos ing s dusan leomló fekete hajtakart be. Azon fáradozott, hogy lefogja az asszony két kezét s aztán letépte a nyakában csüngő drágaságokat. De a fekete asszonynak erőt kölcsönzött a kétségbeesés. Oklével sűrűn kopogtatta a férfi lompos haját, rugott, karmolt s éles, hegyes fogát belevágta a duzzadt nyakába.

— Ez az ámuletem. Anyám egyetlen emléke. Nem adom... Segítség! Gyilkos! — Ez a kiáltás repült ki aztán a kis töredezett ablakon.

A haragos ember libegve hőkent hátra.

egy pár év alatt újra termőtalajt varázsolni. Azért az erdőgazdálkodásnál mélyebben kell a jövőbe tekinteni, s alapos és körültekintő megfontolás után állapítani meg az erdőgazdálkodás szabályait.

Második oka a nép elszegényedésének, a szaporodása; akkor, a mikor ezzel nem tart lépést a megélhetési feltételek szaporodása is. Ugyanis, a mint már említém, e vidék lakossága, még mindig csak a két ösfoglalkozást üzi. A szántást, vetést és a legeltetést. Sem kereskedelme, sem iparos, sem pedig más hasznot hajtó foglalkozása nincsen. A nép szaporodik, de a szántók, legelők és erdők területe nem növekszik. Sőt a legelőterületek még fogynak is, olyan mértékben, a mint a kopárok szaporodnak.

Harmadik ok, a kulturában való hátramaradottsága, minek folytán ezen, a ma már megélhetésre alig elégséges, ösfoglalkozáson kívül nem képes valamely ipart vagy más jövedelmi forrást teremteni magának. Nagy foku hátramaradottsága miatt még meglévő területeit sem képes, ott a hol pedig lehetne, belterjesebben, gazdaságasabban kihasználni.

Hogy a kulturában mennyire el van maradva ennek a vidéknek a lakossága, mutatják a legutóbbi népszámlálás adatai. A mikor kiderült, hogy 100 lakásra alig esik 10—15 irni és olvasni tudó egyén.

Ezzel kapcsolatosan oka még a nép elszegényedésének a vezetők nemtörődősége, részben pedig a tanításra, oktatásra és példaadásra való képtelensége.

Ime a fenti szomorú példa. Hogy az általános iskola-kötelezettség mellett is, alig tud a lakosságnak 10—15 százaléka irni, olvasni. A szellemi képzettségnek ilyen alacsony fokán álló egyén pedig nem képes magának jobb létet teremteni.

Az állam már sokféle uton, módon megkísérelte a nép jólétének emelését, de a jóakarát annak indolenciáján rendszerint megtörik. Erre nézve a sok közül csak egy példát hozok fel. E vidék jólétét tetemesen lehetne emelni a gyümölcs-kultúra intenzív kiterjesztésével. Évekkel ezelőtt az állam elrendelte, hogy minden község gyümölcsfa-iskolát létesítsen. A faiskola gondozása a tanítókra bízott,

hogy ott az iskolás gyermeket oktassák az oltás mesterségére. A kész oltványokat pedig a lakosság között kellett volna kiosztani. Annak idején, mert szigorúan el volt rendelve, létesítettek is gyümölcs-faiskolákat, de hol vannak azok ma? Nyomuk sincs sehol.

Inségmunka, adóelengedés, ezek részben és csak ideiglenesen segítenek a népen. Alapjában kellene kezdeni a baj orvoslását, a mire a nép vezetői: a papok és tanítók volnának hivatva elsősorban. Emelni kellene a nép műveltségi fokát az iskola törvények kérelmelten keresztül hajtásával. (Ezt azonban csak állami iskolákkal lehetne elérni). A gyümölcsstermelést, mint e vidéknek igazán jövedelmezőségét, ki kell terjeszteni a legnagyobb mértékben. Az állattenyésztés is fellendíthető, ha a népet rászoktatják a mesterséges takarmány természetére. A művelődés fejlesztésével pedig idővel az ipar egyes ágai is meghonosíthatók lesznek.

Ajtay Sándor.

Vakáció után.

(A képviselőház holnapi ülése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 15.

A húsvéti szünet alatt beállott politikai csendet holnap, mindjárt az első ülésen zajos parlamenti ülés váltja fel. Tudvalevő dolog, hogy holnapra az újabb négy havi indemnitásra vonatkozó törvényjavaslat van tárgyalásra kitűzve. De már a napirend előtt is lesz vita. A függetlenségi párt a pécsi hadapródiskola ügyét hozza szóba és e tárgyban sürgős interpellációt is bejelentenek arra az esetre, ha a mai szerdai napon szokásos interpellációkat a Ház holnap meg nem hallgatná. Nagy zajt és hosszú vitát jósolnak az obstrukciós vezérek és így még nem bizonyos, hogy ma az indemnitás szóba kerülhet-e?

Ettől eltekintve az egész politikai világ feszült érdeklődéssel tekint a bekövetkező események felé. Hozott-e, és mit hozott Széll Kálmán miniszterelnök Bécsből? Ugyanis sokan úgy vélekednek, hogy a miniszterelnök húsvéti bécsi útja nem volt eredménytelen, és hogy a vita elején megragadja ez alkalmat, hogy a katonai ügyek érdemébe vágó kijelen-

téseket tegyen. Benfentes szabadelpvüparti politikusok szerint, e kijelentések lényege a két éves katonai szolgálati idő, a katonai büntető reform, a magyar ezredek jelvényei és a magyar tisztek áthelyezése körül fog forogni, mindmegannyi azonban határozottan megjelölt határidővel.

Érdekes volt különben a szabadelpvü-pártkör képe az este. A vidékről már nagyszámban jelentek meg a képviselők; a miniszterelnök nem volt a klubban, ellenben ott volt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter, aki feltűnően jó kedvben járt csoportról-csoportra, majd egy körben vették körül és faggatták a helyzet kialakulása felől. Határozott kijelentéseket azonban nem tett a miniszter, de elejtett megjegyzései élénk érdeklődést keltettek.

Általában pedig még mindig él a remény, hogy a szélbal nem viszi a végletekig a dolgot és nem juttatja az ex-lex-be az országot. A helyzet egyébként legkésőbb a jövő hét derekáig teljesen kifog alakulni. Abban is reménykednek, hogy az egyes törvényhatóságok állást foglalnak az obstrukció ellen.

Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke bécsi útjából kedden érkezett vissza Budapestre, a honnan a békésmegyei birtokára utazott és onnan csak pénteken jó fel ismét fővárosba. A holnapi ülésen Tallián Béla alnök fog elnökölni valószínűleg végig, mintán az ülés egyelőre két óráig tart. Pénteken ismét küldöttségek jönnek Budapestre a katonai javaslatok ellen irányuló kérvényekkel.

Itt jegyezzük meg, hogy az indemnitáért bizonyosra veszik Apponyi felszólalását is, aki tiltakozni fog hír szerint a kisebbség erőszaka ellen.

TÁVIRATOK

A balkáni zavarok.

Konstantinápoly, április 15. Pénteken, 10 ón a monasztiri vilajet kasztoriai kerületében lévő Szemerdes községben egy redif-csapat megütközött egy 75 főnyi bolgár bandával, amelyet őt vezér, köztük Száráfov vezetett. A bandának sikerült éjjel a környék bolgár lakosságának segítségével elmenekülnie. Török részről elesett 4, megsebesült 3 ember. Minthogy a portát bizalmasan értesítették, hogy a macedón bizottságok görög huszátra Macedónia különböző pontjain felkelést, merényletet vagy tüntetést

Kivülről fenyegető mozgás hallatszott, erős, boszus hang, hogy ezt már nem lehet eltűrni békén! Itt az eldugott apró házakban többnyire nagytermetű szekerek s erős, csontos asszonyok laktak, akik zöldséggel, tojással be szoktak járni a piacra s így ismerték a törvény közsendháborításra vonatkozó tilalmát. Olyi-
nak könnyen lágyuló szíve, másoknak veszekedhetnékje volt. Elég a kegyetlen komédiából! Betörték.

— Mi van maguknál, lelkeim? Amióta idekötöztök, nap nap után felforgatják az utcát... Hát nincs arcotokra az urának?

— Hát én lehuznám a címeres részét! — vetette utána egy hang zordonan.

A lihegő ember dacos haraggal állt a szegletben. Ez bizony nem hazug színpadí jelenet, amelynek lebilincselő hatása is hazug, hanem gyötrelmes valóság. Komor, tehetetlen dühében tépődő, magában tomboló, mint a kivert bika, amelynek piros posztót mutattak. Ha egyetlen pillanatig állna így a színpadon, ha végigvillogna a közönségen: lesujtva, megvetve, tekintetével öldökölve: dicsőség babérja övezné örökre a homlokát... A fekete asszonyt nézte, verte szemmel, hogy vajjon miféle váddal lép föl ellene?

A kis homályos szobában megdőbentő a szegénység, riasztó az otthontalanság. A nyomort is megédesítő csinnak, a női kéz kedves áldásának, képnek, szalagnak, virágnak semmi nyoma. Illat, mely bűvösen andalít, melyet a

tiszta asszonyok suhogó ruhája, meleg teste áraszt — nincs. Ezyetlen szalmás ágy a szegletben: ez a butor. Összegyümöszölt férfikabát: a párna; egy szál karton szoknya: a takaró. Itt-ott egy-egy vércsepp a szalmán: a kiábrándulás, az egymást okoló harag, a fájdalmas való emléke. Azontul csak lengő pókháló a magasban; elszórt komédiás rongyok, könyvek, iratok a földön. Szomorú könnyelműség, kitagadott emberek áika, a nyomor tüntető kérdése: lengő árnyakkal ezek töltötték meg a kis szobácskát.

— Ezt az ágyat is én adtam, hogy ne háljanak a pusztá földön! — jegyezte meg haragos szemrehányással az egyik asszony. — Pedig kár volt még ezzel is ide kötni magukat, lelkeim!

— Ez a berbécs-szemű hibásabb, az emberlvetette nyomban a város Katí nénije, aki juh húst is árult az oláhoknak s ez okból különös előszeretettel hasonlította embertársait a berbécshöz. Amiben tulságos nagy dicséret nem lappang. — Az öcsém városi darabont, én nem bánom, megmondom neki még ma, hogy supolja ki a határra, hogy ne gyötörje ezt a szegényt.

— Az uram jó ember... ne bántásák, édes asszonyok! — mentegetődzött sirásba csukló szóval a színésznő. Tekintetében már különös melegség, a könnyen békülő szív kigenesztelődése, több: szerelem ragyogott a morgó emberre, aki első pillanatban bűnbánó

vezekléssel akart visszarothonni, karját megmeglöbált, térde megingott, hogy no most mindjárt lekoppán... Aztán dacosan csapta fejét s kiiramlott, akárcsak a színpadon lett volna. — En vagyok a szerencsétlen. Nehéz betegség, lép meg néha. Ilyenkor nyöszörögöm, sirnom, kiáltoznom kell!

— Kezére tekerte a haját lelkeim. Magam láttam a multkor. Aki mindig részeg, kevés annak a tisztessége. Ha valamit főz nagyritkán, a kályhán eszik meg lelkeim a lábasból: még egy cseréptányérkájuk sincs. Miért nem hagyja itt, ha veri is a nyomoruság mellett!

— Nem ver, édes néni, csak küzködik, csendesít, amíg a roham tart! csuklott a kis fekete asszony.

— Hallottuk, hogy jó családból való. Valamelyik színésztársuk beszélt. Az apja gyáros vagy mi s hogy aztán kitagadta, amiért ezzel a sehonnaival kötötte be a fejét. En visszamennék, lelkeim, ha szíjat vágna is a hátamból, amíg kibékül. Ez nem élet. Egy kutyának is sok volna ennyit tűrni e sehonnaiktól.

— Az uram is előkelő. Ne sértegesse, édes. Családjában alispánok is vannak! Vágta fel kérkedő hangját az asszony s egészen kipirult a nagy igyekezettől. Hirtelen magára kapkodta szegényes, itt-ott szakadozott, de cifra öltözetét. Közbe mosolyogni próbált. Sovány, fekete arca szinte csikordult belé. Erőszakolt vidámsággal mondta:

— Ez a szegénység se szegénység, édes

terveznek, megfelelő katonai óvintézkedéseket tett és megkérte a bolgár exarkát, figyelmesse a lakosságot, hogy ne hallgasson a macedón bizottságokra.

Konstantinápoly, április 15. A külügyminiszter Gruics szerb követ felszólalására azt válaszolta, hogy a szerb határnak albán részről való megtámadásától nem kell tartani. Az albánokat a macedón bizottságok működése felizgatta ugyan, de van rá remény, hogy a tett intézkedések következtében nemsokára helyre áll a rend.

Konstantinápoly, április 15. Lamsdorff gróf orosz külügyminiszter azt táviratozza Szinovjev orosz nagykövetnek, hogy Miklós cár arra a táviratra, amely Scserbina halálát jelentette, sajátkezűleg a következő szavakat írta: „Scserbina kötelességei teljesítésében nemes hősként halt meg.” — Scserbina gyilkosát halálra ítélték. Az ítéletet hivatalosan még nem közölték az orosz nagykövetséggel.

London, április 15. Hilmi basa kijelentette a Times tudósítójának, hogy az albánok felkelését sikerült elnyomni s minden további felkelést megakadályoz.

Konstantinápoly, április 15. A macedón bizottságok az óhitű husvétra általános felkelést terveznek.

Hanyatló ipar, pusztuló kereskedelem.

(Az aradi kereskedelmi és iparkamara jelentése)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 15.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara a napokban terjesztette fel a kereskedelmi miniszterhez a kamarai kerület kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyainak 1902. évi alakulásáról szóló terjedelmes beszámolóját.

Szomorú, szinte megdöbbentő jelenségeit sorolja föl a jelentés az ipar és a kereskedelem pusztulásának. A kamarai kerületben tavaly 1715 kereskedő és iparos szüntette be üzletét; 585-tel több, mint más esztendőben. Ellenben ijesztően megnövekedett: az adósság, az adóhátralék.

A kamara felsorolja az okait ennek a komoly helyzetnek: Ausztriával való gazdasági viszonyunk bizonytalansága, az állam támogatásának abszolút hiánya és

végül az a hadjárat, a melyet a gazdasági érdekkörök, az agráriusok indítottak a kereskedelem ellen. A kik ennek a harcnak pártján vannak, tessék, most gyönyörködhetnek a pusztítás munkájának nagy eredményében.

A kamara visszapillantást vetve a múlt esztendőre, a következő sorokkal vezet be nagyérdekű tanulmányát:

(Rossz esztendő.)

Az 1902-ik esztendő közgazdasági tekintetben egyike volt a legrosszabbaknak és egyáltalán nem váltotta be azokat a kevés várakozásokat se, amelyeket hozzája fűztünk. Pedig voltak némi biztató jelenségek, melyekből azt lehetett volna következtetni, hogy a régóta várt javulás végre bekövetkezik. A délafrikai háború, a melynek hatása — bár csak közvetve — a mi közgazdasági viszonyaink alakulására is befolyással volt, megszűnt; a termés a szemes terményekben teljesen kielégítő volt úgy mennyiségileg, mint minőségileg; a kamatláb alacsonyra szállott le és úgy pénzbőség volt észlelhető. Mindezeknek a körülményeknek az összehatása természetesen lendületet, emelkedést kellett volna hozzon és mégis valóságban az ellenkezője történt. Ha végig tekintünk a helyzeten, a hogy az a múlt évben alakult, szomorúan kell megállapítanunk, hogy ez a helyzet ma minden tekintetben sokkal bizonytalanabb, mint az előző esztendő kezdetén volt és iparunknak és kereskedelmünknek a közel jövőben való kibontakozásához és fejlődéséhez fűzött reményeink nagyon alacsonyra szállottak le. Már az előző esztendőnek a teljes üzletelenség adta meg a jellegét, az 1902. évben ez az üzletelenség, ez a pangás nemcsak tovább tartott és állandó maradt, de szinte ijesztő mérvet öltött. Ipar és kereskedelem teljesen életelen maradt. A forgalom nem reagált arra a rendkívüli jelenségre, hogy az előző évek rendkívüli feszültségével szemben most egyszerre nagy mennyiségű és olcsó kamatu pénz került rendelkezésre és a bank hivatalos kamatlába a 3¹/₂ százalékra leszállított; ennek a hatása alatt se a bizalom nem ébredt, se a vállalkozási szellem nem élénkült meg. A gabonárak nem alakultak kedvezőtlenül, de míg máskor különösen nálunk az alföldön, hol rendszeren a termés minősége szokta szabályozni az ipar és kereskedelem viszonyait, a mezőgazdasági eredmények kedvező volta örvendetes hatással járt, ezáltal nem volt annak semmi irányban jobbitó befolyása. A kereskedés szűk körben mozgott, a gabonáért jóformán csak pár hónapra hozott egy kis elevenséget, az ipar hanyatlása pedig nagymérvű volt. És az egészséges fejlődés helyett ijesztő arányokban nyilvánult meg a gazdasági hanyatlás, az általános elszegényedés pedig fokról-fokra nagyobbodott.

néni, csak kiegészítő része a romantikának. Hallották ugye, hogy az egyszerű királyfiu elvegyült a nép közé, hogy jobban megismerje. Ültették is a hársfa-kanapéra. Ez ilyen forma. Csak a romantika kedvéért élünk így egy darabig.

A vállas, esontos asszonyok összenéztek. Nem értették a szopora beszédét, a romantikáról sem tudták, hogy melyik hatósági személyt értek alatta, tán magát a királyi fiskust, akinek így kell keresni a kedvét. Ejnye no, furcsa egy ember lehet! Nem volna jó, ha a kofákat is megrendszabályozná, teával, cukorral, melyet anyja, a gyárosné küldött titokban, hogy szegény megtévedt, kitagadott gyermekére ne szakadjon rá olyan hamar az élet nehézségre: az éhínség. Mióta a nélkülözhető ruhafélét eladogatták, igazán ebből tengették életüket.

— Látják, édeseim, nem vagyunk olyan szegények. Egy kis boltban sem lehet több kávé. Hónapokig eltart, ha mind fogyasztjuk is. Fogják édes néni! Az uram is szívesen adja! Vékony tenyérkéit belemerítette a zörgő illatos

babba s pazar könyelműséggel öntötte az asszonyok felfogott kötőjébe. Jóformán alig maradt valami a bőrönd fenekén.

— Csak aztán ne beszéljenek több rosszat az uramról. Jó ember az, édeseim. Ha újabb küldemény érkezik, újra adok. Az én betegségemről se tegyenek említést, hogy sirnom, nyő szörögnöm, kiáltoznom kell. Csak ártanak vele az uramnak, aki olykor miattam való bánatában iszik. Rossz a világ, könnyen elhiszi a mende mondat. Oh, lelkeim, lelkeim!

Mosolygott, ha nehezen ment is. Maga sem tudta, hogy mit kelljen tennie. Olyan volt, mint egy tébolyult. Aztán mégis zokogásra fakadt.

— Hej, hej, nincs Isten hírével az ilyesmi! Törülgette Kati néni a szemét s pillája alatt haragos villámok leselkedtek.

— Maga lelkeim, olyan mint egy darab kenyér, de az a berbécs fejű... az az! Még az arany holmit is le akarja tépni a nyakából... Nem igaz ember az, ténsasszony!

— Nem! Nem! sikoltozott a fekete színesné s ölelte, csókolta, rángatta a nagy kofa-asszonyt, hogy más véleményre bírja.

— Az uramé... ő kapta az anyjától... Kérem, vigye utána, hadd használja a próbán... Különbben megbünteti a direktor...!

— Szemében most is különös fény csillogott s egyetlen emléket, drága ámulóját meg sem rezdülő kézzel nyújtotta a kofaasszonynak...

(A pusztuló ipar és kereskedelem).

Különböző adatok bizonyítják ezt. A kamarai kerületben lakó kereskedők és iparosok közül tavaly 1715-en szüntették be üzletüket, tehát ez évben 585-tel több kereskedő és iparos pusztult el, mint előző esztendőben. Az adózási eredmények általában sokkal kedvezőlenebbek voltak, mint előbb. Aradmegyében az adóhátralék 83.817 koronával szaporodott, ugyane megyében közvetett adókból 987.800 koronával kevesebb folyt be, mint előbbi évben; Békésmegyében az egyenes adók hozama 37.889 koronával, a közvetetteké 8.392 koronával apadt; Csanádmegyében 28.528 koronával kevesebb volt az adójövedelem, Hunyadmegyében 637.129 koronával szaporodtak az adóhátralékok és 282.133 koronával volt kevesebb az adóbefizetés az előző esztendőnél.

Nagyobbak lettek a lakosság terhei, adósságai is. A kerületbeli pénzügyi intézetek szekerényeiben őrzött adólevelek értéke 9.383.898 koronával több ez év végén, mint 1901. év végén volt és ebből az összegből 42.899.267 korona, tehát az előző esztendőnél 2.812.106 koronával több esik az ingatlanra. A nép eladósodása tehát rohamosan és nagy arányokban növekedett.

(A kiegyezés).

Kétségtelen, hogy az általános közgazdasági helyzet jelenségeiben lehet e vázoltuk állapotoknak az okát megtalálnunk, de bizonyos az is, hogy jöhet Európaszerte találkoznunk tünetekkel, melyek a gazdasági energia megrokkadását mutatják és a minket környező országokban bálott hanyatlás nálunk is befolyással van a reakcióra, annak valódi és főként mégis a kereskedelmi politika tekintetében nálunk mindeztideig uralkó bizonytalanság szolgáltatta. Ez a bizonytalanság, melyet első sorban az Ausztriával folytatott kiegyezési tárgyalásoknak az egész éven át eredménytelensége idézett elő, bénítólag és zsibbasztólag nehezített egész közgazdasági életünk viszonyaira. Elvitázhatlan igazság, hogy egy ország gazdasági fellendülésének legfőbb feltétele a nyugodt fejlődést biztosító állandóság, ami nálunk már oly hosszú ideje hiányzik, hogy szinte csodálni lehet, miszerint eddig ki bírtuk tartani. Oly helyzetben, midőn immár hét esztendő óta senki se tudja, miként fog alakulhatni a jövő, minő óriási károsodásokat hozhat annak bonyolultsága ipari és mezőgazdasági termelésünkre, senki se mer vállalkozásba fogni, elkedvetlenedik, visszavonul mindenki és bizalmatlanul várja az eseményeket. Ezen bizalmatlan várakozás jelenségét tünteti fel az a körülmény is, hogy a fennebb jelzett kamatláb leszállítás dacára a tőkének felhalmozódása a pénzügyi intézetekben tovább növekedett; kamarai kerületünk intézeteiben a takarékbetétek összege újabbán 2.765.000 koronával szaporodott, mialatt számottevő ipari vállalat a kerületben alig keletkezett: a tőke nem jött az iparnak és a forgalomnak a fellendítéséhez.

(Panasz a kormány ellen.)

Sajnálattal kell e helyen felemlítenünk, hogy a mily arányban növekedett a súlyos helyzetbe sodort közgazdasági érdekkörök cselekvő képességének megbénulása, olyan arányban gyengült az államnak az a támogató, segítő cselekvése, a mely előbbi években annyira biztatóan hatott a lankadó erőkre. Nem tartozunk azok közé, a kik minden bajnak orvoslását az államtól és annak kormányától várják és nagy súlyt helyezünk arra, hogy a társadalmi erők minél jobban kifejtve jussanak érvényre egy nagyarányú önszegélyes tevékenységben. Ámde mikor azt látjuk, hogy a múlt esztendő ezen erők különböző irányú tömörülését hozta létre a nélkül, hogy a megkezdett önszegélyes tevékenység csak a legkisebb mértékben is képesek mutatkoznék az emelkedés útjában álló akadályokat elgördíteni, mégis csak az államtól kell várnunk azt, hogy nagyszabású közgazdasági politika érvényesülésével jöjjön a vergődő és az elbukás veszélyétől fenyegetett közgazda-

sági osztályok segítségére. Ezt a nagyszabású politikát nélkülöztük a múlt esztendőben. Kötelességünk azt akkor, midőn a múlt év áltáános gazdasági helyzetének képét vázoljuk, fel- említeni, ha nem is szemrehányásként a kor- mányval szemben, mert méltányolnunk kell azokat a nehézségeket, melyeket egyrésztől a lajt- tántuli kormány és törvényhozás az Ausztriával való kiegyezés dolgában támasztott, másrésztől a melyek a magyar törvényhozás működésének közgazdasági tekintetben szinte teljesen meddés- ségből származtak és azt se akarjuk figyelmen kívül hagyni, hogy a kereskedelemügyi tárca vezetésében az év folyamán két ízben bekövet- kezett változás is nem egy tekintetben menti a több ízben tett biztató ígéretek beváltásában mutatkozó késedelemet.

(Az agrárius hadjáratról.)

Mielőtt áttérnénk arra, hogy a részletekben világsuk meg, miként alakultak a fennebb ál- talánosságban megrajzolt keretben kamarai ke- rületünk iparának, kereskedelmének és forgal- mának viszonyai az egyes termelési és értéke- sítési ágakban, reá kell még utalnunk az év egy sajnos tünetére. A kereskedelem-ellenes irány- zat rohamosan terjedt ez esztendőben s az egy- másra, kölcsönös együttműködésre utalt hármas érdekkör egyike: a mezőgazdasági a maga foly- tonosan erősített szervezetei segítségével szinte hadjáratnak nevezhető munkásságot fejtett ki oly cőllal, hogy a közvetítő kereskedést eddig el- foglalt pozíciójából kiszorítsa. Részünkről nem ismerjük félre a szövetkezések nagy jelentősé- gét s távol van tőlünk az is, hogy azok joga- sultságát elvitatni igyekezzünk, konstatálnunk kell azonban, hogy a túlzásnak — mint általá- ban sehol — ezen a téren sincs helye és leg- kevésbé van időszerűsége éppen a mostani vi- szonyok között, mikor mindnyájunkkal közös bajok legyőzése végett sokkal szükségesebb vol- na az egymást kölcsönösen erősíteni alkalmas békés együttműködés, mint valaha.

A magyar és román szocialista.

(Jelenet a szalonai kongresszusból.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az újjászervezett szociáldemokrata-párt nagyszalonai kongresszusán, a mint már hirt adtunk róla, érdekes jelenséget jegyezhetek föl: a szocialista románoknak a magyarokhoz való erős ragaszkodását, szinte tüntető szere- tetét.

Erdekesen nyilatkozott meg ez a kongresz- szus második napján. A román mozgalom című pontnál. Onisor Tódor balázsfalvi kisbirtokos, aki a memorandum-perben is résztvett, eljött Szalonára, azért, hogy meggyőződjék róla, vajjon megféré egymás mellett a magyar és az oláh. A tapasztaltak felett való örömeinek román nyelven kifejezést adott. Vecseri János öreg aradi iparos erre odalépett az ősz román- hoz s tüzes beszédben megátkozta azokat, akik a magyar-román gyűlöletet hirdetik, mire meg- csókolták egymást.

Az ügynek előadója magyarul, s aztán ro- mánul üdvözli a románokat, kik az évszázados félreértéseket tisztázva eljöttek, siralmas hely- zetükről a magyarokkal egy sorban tanácskozni. Leírva a románok rossz helyzetét, a párt prog- ramját fejtegette és az eszmetérjesztés mód- jait tárja fel. Majd a következő határozati ja- vaslatot fogadtatja el a kongresszussal:

„A magyarországi újjászervezett szociál- demokrata párt 1908. április 12—15-én megtar- tott negyedik pártkongresszusa elismeréssel veszi tudomásul, hogy a Mezőterületen megválasz- tott pártvezetőség „Vointa poporului” címmel havonkiat kétszer román nyelven megjelenő

lapot adott Magyarországra román népének ke- zébe. Elismeréssel látja, hogy a pártvezetőség az elnyomott munkálkodó román népnek fel- szabadtatását is célul tűzte ki. Felszólítja a kongresszus az ujonnan megválasztott pártveze- tőséget, hogy román testvéreinknek anyagi és szellemi rabsága alól való felszabadítása érde- kében folytassa a megkezdett munkát és ter- jessze ki agitációját a románlakta magyaror- szági vidékekre, mindig szem előtt tartva azt, hogy nemzetiségi, faji és vallási különbségek embert embertől nem választanak el. Kimondja a kongresszus, hogy minden egyes elvtárs kö- telessége, aki román testvéreinkkel érintkezésbe lép, a román népet a szociáldemokrácia szer- vezkedésébe bevonni.”

Onisor Tódor kisbirtokos román nyelven jelenti ki, hogy ő csak most agg korára győ- ződött meg, hogy alnok hazugság a magyar- gyűlöletnek a románságközti hirdetése. Ezután sürgeti a legégetőbb szociális bajok gyors or- voslását. Indítványára elfogadta a kongresszus, hogy felir a képviselőházhoz. Onisor beszédé- nek végeztével érdekes jelenet játszódott le.

Vecseri János aradi iparos Onisor mellé lé- pett s kezét fogva vele rövid beszédet mondott. Megátkozza azokat, akik hirdetik a magyar- román gyűlöletet és meghatottan, könyes szem- mel megöleli, megcsókolja elvtársát.

Még ifj. Loy (Nagy Somkut) szolt e pont- hoz, lelkesítve román elvtársait.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Czifra nyomorúság, színmű. Ujházi Ede vendégfelleptével. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Nóra, színmű. Márkus Emília és Ujházi Ede vendégfelleptével. (Páros bérletszűnet.)
Szombat: Folt, amely tisztít, dráma. Márkus Emília vendégfelleptével. (Páros bérlet.)
Vasárnap: Fernando, dráma. Márkus Emília ven- dégfelleptével. (Páratlan bérlet.)

* A színház nyári programja. A színház hátulso lépcső-csarnokában ma kiragasztottak egy fehér lapot, mely a színtársulat nyári mű- ködését tudatja a színészekkel. E szerint május 7 ig tart a téli szezon, mely után egy hónapig, azaz június 6 ig bezárólag szűnet lesz. Ekkor veszi kezdetét a nyári szezon a színtársulatban s tart hat hétig. Az első előadás vasárnapra esik s délután a Katalin lesz, este pedig az Ember tragédiáját játsszák. Június 7-én reggel 8 óra- kor tartják az első próbát. Eddig a színházi hirdetés tartalma, melyet kiegészíthetünk az- zal, hogy az aradi nyári szezon után egy hó- napig ismét szűnetet tartanak, azután, azaz augusztus közepétől szeptember végéig Makón játszanak s október 1-én kezdik meg a téli sze- zont Aradon.

* Márkus Emília Aradon. Zilahy Gyula igaz- gató három előadásra ismét megnyerte Márkus Emiliát, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésznőjét. A vendégművésznő első fellépte pénteken, e hó 17-én lesz. Ibsen Nóra című színművében. Kiválóan érdekes lesz ezen elő- adás, mert a Nemzeti Színház két hatalmas oszlopa játszik az aradi színpadon. Ugyanez este lesz ugyanis Ujházi Ede utolsó fellépte. A művésznő a címszerepet, míg a master Rank orvos szerepét játssza. — Ezen kívül játszik még Márkus Emília szombaton Folt, mely tisztít és Fernando darabokban.

* Kis herceg. Lecoq bájos zenéjű operett- jével foglalkozik most az énekes személyzet, melynek címszerepét Zilahy S. Vilma fogja énekelni. Az operett teljesen új betanulással, fényes kiállításal kerül színre. A főbb szere- peket Rózsa Lili, Pajor Agnes, Békassy, Pol- gár töltik be. A kisebb szerepeket is elsőrendű tagok játsszák.

* Magyar Népdalok gyűjteménye. Zongorára alkalmazta és jegyzeteket ellátta Zoltai Mátyás, az aradi állami tanítóképző intézet rendes tanára. Arad, ifj. Klein Mór. Ára füzetenként 2 korona. Milyen

egyszerű cím! Az ember a cím után itélve azt hinné, hogy valami divatos vásári portéka. Pedig e dalgyűjtemény igen komoly tanulmány. Célzatos minden ízében. Célja pedig az igazi zenetanuláshoz szolgálni. Szerző az előszóban tanítóképző intézet- nek és zeneintézeteknek szánja e művét. Helyes e megjelölés, mert ezen kétféle intézetben komolyan kell hogy vegyék a zenei alapképzést. Hanem én többre becsülöm. En a zeneértő szülőknek szám- nán oly kijelentéssel, hogyha megakarják tudni, van-e gyermeküknek igazi zenetehetsége, amely érdemes, hogy pénzt, időt és fáradságot pazarol- junk rá: — tessék nekik ezen füzetet megvenni és komolyan betanítatni, — majd meglátják, van-e te- hetség, de van-e általában igazi hajlam a zenéhez? Tanulhat a gyermek zeneintézetben, vagy otthon akár négy-öt évig már; játszhatik zongorán akár Liszt féle rapszódákat, vagy briliáns modern sza- lonadarabot: mindez még nem bizonyít amellett, hogy érdemes-e tovább is pénzt, időt, fáradságot pazarolni. Bach Sebastyennek volt „Inventiók” című egyszerű gyűjteménye. Ha valakit elvittek hozzá, hogy tanítsa, ha még olyan ügyes zongora vagy orgonajátzó volt is, elébe tette az „Inventiókat”, megmagyarázta azokat; aztán mondotta: tessék be- tanulni és mindegyiket külön bemutatni. A gyűjte- mény igen szerény volt. De akiben nem volt igazi zenetehetség, vagy zenetanulási hajlam: az miha- marabb megszökött, ilyen föladata van Zoltai Mátyás jelezett művének a családi zeneéletben is. Tes- sék megpróbálni és ha a gyermek, vagy ifju ko- molyan végigtanulmányozza azt, bátran költenek tovább is pénzt, időt és erőt, az aldás nem fog el- maradni. Nem ismertetem körülményesen ezen kor- rekt fölfogással kidolgozott művet. Legjobb azt megszerezni és végig menni rajta, a meggyőződés lesz a műnek a legnagyobb győzelme. En véghe- tetlen nagy örömmel üdvözölöm szerzőt, mint valódi zenepedagógust és teljes szívvel kérem, folytassa munkásságát e téren, mert hivatása van a magyar zenetanítás fejlesztésére. Mátyás.

Az aradi Szent-egylet közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az aradi zsidó szent-egylet (Chevra Kadisa) ma délután, a zsidó hitközség nagytermében tartotta évi közgyűlését, melyet a viták és a választások az esti órákig elnyújtottak.

A közgyűlést, mint az egyesület védnöke Deutsch Bernát hitközségi elnök vezette; ki- vül a főasztalnál foglaltak még helyet: Flei- scher Sámuel dr., az egyesület elnöke, Weisz Dávid alelnök, Rosenberg Lipót főjegyző és Weisz József jegyző. Az elnöki megnyitóban Deutsch Bernát lendületes szavakkal emléke- zett meg az egyesület kétszáz esztendősi jubi- leumának ünnepségeiről s a felavatási ünne- pről, a mely alkalommal az egyesület 177 új taggal szaporodott.

Az évi jelentést Weisz József jegyző ol- vasta föl. A jelentés kapcsán Radó Károly dr. kifejezést adott annak, hogy a felavatási ün- nep sikere elégtételül szolgál neki, a ki arra, a megnyilatkozott ellenhangulat dacára indít- ványt tett és indítványa mellett küzdött is. Majd fölhitva az elnökséget, hogy az egyesü- letben uralkodó maradi szellemet legyűrve, a haladás jegyében vezesse az egyesületet.

A jelentéseket, ugyanis'én az ezután elő- terjesztéseket, számadásokat tudomásul vették és a tisztikarnak a felmentvényt megadták.

Ezután élénk viták kíséretében több indít- ványt tárgyaltak. A választmány a közgyűlés elé terjesztette Fekete Jakabnak három indít- ványát, a melyek az alapszabályok módosítására vonatkoznak. Azt javasolta: 1. A szent-egyesü- let, a mely eddig a hitközség védnöksége alatt állott, emancipálja magát ez alól, s mint különálló intézmény, saját elnökével intézhesse ügyeit. 2. Az egyesület elnöksége és előjárói ne egy, hanem három évre választassanak; 3. a választmány a megnövekedett taglétszámhoz képest legalább tíz taggal szaporíttassék.

Deutsch Bernát elnök, Radó Károly dr.

Fekete Jakab és Steinhardt Mór dr. felszólalása után Fekete Jakab az indítvány első részét visszavonta; a másik két indítványt kiadták egy ad hoc bizottságnak, hogy az a jövő évi rendes közgyűlésen arra nézve javaslatot tegyen.

Moskovitz Jakab azt indítványozta, hogy a hitközség alelnöke ne csupán az elnök akadályozása esetén, hanem állandóan részt vehessen az egyesület gyűlésein. Steinhardt Mór dr. és Radó Károly dr. felszólalásai után az indítványt elvetették.

Ezután Fleischer Sámuel dr. elnök a maga és tisztársai nevében leköszönt, a mire megtartották a tisztujtást. A szavazást Kertész Miksa dr. vezette, s annak eredményeül a tisztikar és a választmány a következőképp alakult meg:

Elnök: Fleischer Sámuel dr. Alelnök: Weisz Dávid. Előjárók: Berger József, Singer Adolf, Wechsler Ede és Weinberger János (uj). Sirkert-felügyelő: Klein Ignác. Kórházigazgató: Braun Mór. Pénztáros: Glück Dezső. Ellenőr: Krausz József. Alapítóke gondnok: Spitzer Ignác. Kórházi orvos: Schusztér Illés. Főjegyző: Rosenberg Lipót. Jegyző: Weisz József. Választmány: Assael József, Deutsch Mór, Éles Armin, Fekete Jakab, Funkelstein József, Guttmann Samu (uj), Kohn S. N. (uj), Moskovitz Izidor, Preisach Vilmos, Róth Lajos, Schik Dávid és Weisz Sándor.

A közgyűlés kevéssel hét óra előtt ért véget.

Makó város közgyűlése.

(Kegeletsértés. — Egy halom börcsökösködés. — Pör a város ellen. — Vita az aszfaltjárókról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, április 15.

Makó város képviselőtestülete ma délelőtt tartotta meg ápril havi rendes közgyűlését. A gyűlésnek jelentősebb tárgya nem volt, sima, egyhangu lefolyását mindössze az tarkította, hogy az aszfaltügynél Börcsök Gergely addig beszélt, míg egyszer a polgármester figyelmeztette, hogy megvonja tőle a szót. Börcsök azonban nem várta meg, hanem elhallgatott.

A közgyűlést Farkas József polgármester reggel kilenc órakor nyitotta meg.

Börcsök Gergely interpellál. Ki hatalmazta fel vagy mi indította a tanácsot arra, hogy Major Miklós volt polgármester ravatalára koszorút tegyen.

Kegeletsértő, csunya interpelláció ez. A közgyűlés azonban tárgyalni óhajlja, s kitűzték a jövő gyűlés napirendjére.

A polgármester bejelenti, hogy a várost a vásárhelyi Kossuth-szobor leleplezésén Bakos Ferenc főjegyző és Cseresnyés János főkapitány képviselték, a körös tiszta-marosi ármentesítő társulati közgyűlésen szintén Cseresnyés főkapitány jelent meg a város képviselőjében. A bejelentéseket tudomásul vették.

Börcsök Gergely a varjak nagy pusztításai miatt indítványozza, hogy a varjak kötelező irását rendelje el a város.

Az állandó választmány pártolja az indítványt s a varjuvadászatra 200 koronát javasol előírányozni. A képviselő az állandó választmány javaslatát elfogadta.

Ezután a tárgysorozatra került a sor.

Orbán Ignác főmérnök dűlőutakat igazított ki. Börcsök Gergely sokalta a főmérnök által felvett díjakat, a képviselő elé vitte a dolgot s miután maguk az érdekelt földtulajdonosok nem panaszkodtak, a képviselő levette az ügyet a napirendről. A vármegye azonban feloldotta ezt a határozatot s ma Börcsök Gergely fegyelmi vizsgálatot kért elrendelni a főmérnök ellen. A képviselő az indítványt nem fogadta el, csak előleges vizsgálatot rendelt el s nyilatkozatra hívja fel a főmérnököt.

Az építendő új kórház mellett van a városnak mintegy 350 négyszögölnyi gödörterülete. Az alispán felhívása folytán ezt a területet adományképen átadja a kórháznak.

A közigazgatási bizottság leiratban tudatta

a várossal, hogy az új vasut újvárosi indóházhoz vezető ut kiépítési költségeit egy egy harmad részben a város, vármegye és a vasutársulat viteli. A képviselő tudomásul vette a leiratot.

Marjai Imre fuvaros és Iritz Márton téglagyári ügyletből kifolyólag pert indítottak a város ellen. Első esetben 570 kor. 85 fillér kártérítést, a másodikban pedig 29 kor. 74 fillér perköltséget kellett a városnak fizetni s miután az ügyleteket Sonkovics János volt téglagyári igazgató kötötte, a képviselő az ő óvadékából fizette ki a költségeket. Az 570 kor. 85 fillérre vonatkozó határozatot a felsőbb hatóság feloldotta s a képviselő most a jogügyi szakosztályt hívja fel véleményadásra, hogy mit tegyen a továbbiakra nézve, pereljen-e, vagy se.

A város tanácsa előterjesztést tett, hogy az Uri-utcán új óvodapület emeltesse. A költség meghaladja a 10.000 koronát s a képviselő az óvodafelügyelő-bizottságot kéri fel a javaslatra, hogy feltétlenül szükséges-e az épület, vagy pedig némi javításokkal helyrehozható a régi.

Néhány kisebb jelentőségű tanácsli jelentés után a polgármester bejelenti, hogy a helypénzszedőket — terhes munkájukra való tekintettel — egy személylyel megszaportotta, kinevezte Molitorisz Istvánt.

A múlt évben készített aszfaltjárók költségeit 10 év alatt fizetik le a háztulajdonosok és a város. A képviselő mult gyűlésén 1902-től mondta ki a törlesztést, úgy, hogy ez évben háztulajdonosoknak és a városnak két évi részletet kellett volna fizetni. Ezt elkerülendő, Farkas József polgármester előterjesztést tett, hogy a részletek fizetése 1903-tól, a folyó évtől számítottassék.

Börcsök Gergely azt kezdi panasolni, hogy sok a költség.

Farkas polgármester felhívja Börcsöket, hogy mint törvénytudó ember, tartsa meg az ügyrendet és ne beszéljen más tárgyról.

Börcsök: Tárgy ez, polgármester ur, mert fizetni kell.

Farkas József polgármester kéri Börcsöket, ne kényszerítse arra, hogy megvonja tőle a szót.

Börcsök: Akkor felebbezek!

A képviselő nagy derűtség között aztán helyesléssel fogadta el a polgármester előterjesztését.

Kepetkő István téglagyári intéző fizetés-emelést kért. Lemond az eladott téglák utáni percentről, csak évi 800 korona fizetését 1200-ra emeljék fel. A kérelmet egyhangu lelkesedéssel — elutasították.

Végül Daróczy Máttyás dr. első alkapitány-nak adtak hat heti szabadságot s a közgyűlés fél egy körül véget ért.

Az új templom felszerelése.

(Értekezlet a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Vasárnap, e hó 19-én nagyszabású gyűlés lesz a városháza dísztermében. Csák Cirjék dr. minorita rendfőnök e napon gyűlésre hívja össze a város összes római katolikus vallású híveit rang-, nem- és álláskülömbőség nélkül. Körülbelül az aradi római katolikus hívek nagygyűlése lesz ez.

Az összejövétel célja, hogy megbeszéljék azokat a módokat, amelyek lehetővé teszik az épülő új templom minél stilszerűbb, minél díszesebb módon való felszerelését. Maga az építkezés eddig közel egy millió koronába került. A felszerelés újabb áldozatokat kíván, a melynek viselésére már is akció indult meg az aradi római katolikus hívek között.

Arad egyik előkelő polgára nyolcezer koronát ajánlott fel a főoltár elkészíttetésére, többen vállalkoztak az ablakoknak üvegfestményekkel való ellátására, mások ismét a templom díszes oszlopainak márvány burkolattal való ellátására.

Hogy tehát a hívek buzgóságának ezen

megnyilatkozását ébren tartsa, irányát egyöntetű szervezettel biztosítsa, azért hívja össze a rendfőnök a város összes érdeklődő katolikusait, öreget, ifjat, férfit és nőt, rang- és álláskülömbőség nélkül.

A gyűlés vasárnap délután 4 órakor a városháza dísztermében lesz s azon minden jegy, vagy meghívó nélkül a város minden rendű és rangú katolikus híve megjelenhetik. A rendezés munkáját több lelkes hívő segítségével Csák Cirjék dr. rendfőnök teljesíti, míg a védnökséget Arad előkelő urnőinek élén monyoró Urbán Ivánné vállalta magára.

SPORT.

+ Az aradi atlétikai klubtagjai sorába újabban felvették: Beke Lajos dr. gimnáziumitanár, Kosztka Mihály pénzügyigazgatósági szám-tiszt, Lázár Farkas körösbányai főszolgabíró, Szokolay Béla dr. aljárásbíró.

A pártok a küzdelem előtt.

(Az indémnitás és a pécsi kadetok.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 15.

A néppárt kivételével mindenik országgyűlési párt klubjában összegyűltek a tagok, és a Ház holnapi ülésével meginduló új küzdelemmel, az indémnitási vita eshetőségeivel foglalkoztak.

(A szabadelvű-párt.)

A szabadelvű pártban nem volt konferencia, mindaz náltal a jelenlegi politikai helyzet a nagyszámu megjelentek között élénk diskusszió tárgyát képezte.

Tudomásra jutott, hogy a függetlenségi párt a pécsi honvéd hadapródiskola kicsapott diákjai ügyében nagyobb szabású parlamentári akciót indít. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter kijelentette, hogy teljesen mindegy, mivel üti agyon az ellenzék az időt, ha obstruálni akar.

Az ügy ismerői kijelentették, hogy nem őt, hanem csak két kadetot csaptak ki s azokat se a Gotterhalte, hanem előjárók iránt tanusított engedetlen magaviselet miatt. Egy harmadik fiut, a ki ellen ugyanily ok miatt megindult az eljárás, a szülői önként elvitték az intézetből.

Miután a függetlenségi párt ezt napirend előtt teszi szóvá, holnap valószínűleg nem is kerül sor az indémnitás vitájára.

A hangulatból ítélve, a szabadelvűpárt el van határozva, hogy a miniszterelnök mellett tovább kitart.

(Kilépés a függetlenségi pártból.)

A függetlenségi és 48-as párt ma este Kossuth Ferenc elnöklésével értekezletet tartott.

Mindjárt az értekezlet elején heves jelenet folyt le. Barta Odön, majd Kossuth Ferenc tették szóvá Csávolszky Lajos eljárását, a ki a választóihoz intézett nyílt levelében megtámadta a párt legutóbbi értekezleten hozott egyhangu határozatot; azt mondotta erről, hogy a mikor a párt elhatározta, hogy a 4 hónap alatt minden javaslat tárgyalásába belemegy, ha a katonai javaslatokat visszavonják, elakudta a gazdasági önállóságot.

Ugy Kossuth, mint Barta kijelentették, hogy Csávolszky állításai nem felelnek meg a tényeknek.

Csávolszky Lajos azt válaszolta, hogy ennek folytán levonja a konzekvenciákat. Ezzel föllállt és elhagyta a pártkört.

Bakonyi Samu Csávolszky álláspontját védte, míg Tóth János, Papp Elek és Kossuth Ferenc ellene szóltak.

Végül kimondták, hogy a párt multkori

határozatának rendelkező részét a holnap ülésen Kossuth Ferenc pártelnök indítvány formájában, oly indokolással fogja a képviselőház elé benyújtani, hogy a gazdasági kiegyezésre a 4 hónapos kikötés nem vonatkozik.

Egyszersmind megbízták Rátkay Lászlót, Papp Zoltánt és Gáll Sándort, hogy a holnap ülésen, napirend előtt szólaljanak föl a pécsi honvéd-hadapródiskola ügyében.

Visontai Soma bejelentette, hogy a galíciai magyar munkások ügyében interpellálni fogja a miniszterelnököt. A bejelentést tudomásul vették.

Örömmel vették tudomásul, hogy a Szederkényi Nándor elnöklése alatti párt a függetlenségi párthoz az indemnitás elleni küzdelemben csatlakozik, s a pécsi kadétok ügyét ők is magukévá teszik. Az 6 részükről Okolicsányi Lászlót, Molnár Jenőt és Eitner Zsigmondot bízták meg a felszólalással. Ez tehát hat szónok: a holnap ülésen tehát alig lesz szó az indemnitásról.

Öngyilkosság

a névtelen levél miatt.

(Egy aradi nyomdász tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15

Ma délben öngyilkosságot követett el Aradon egy huszonehárom éves fiatalember, akit ismeretlen rosszakarójának névtelen levele megfosztott a vőlegénységétől. László Odön, a Gyulai-féle nyomda-társaság egyik szedője szerelmi bánatában revolvert fogott önmaga ellen s egy golyóval kioltotta az életét.

Özvegy édesanyjának írt levelében boldogtalan szerelmét hozza föl öngyilkossága okául, ennek hátterében pedig az történt, hogy László Odön husvétkor akarta megtartani eljegyzését s ezt akadályozta meg az anonim levél, mely avval rágalmazta meg Lászlót fiatal menyasszonya előtt, hogy viszonyt folytat egy asszonygyal.

A menyasszony ezek után nem mert jegyet váltani Lászlóval, az eljegyzés elmaradt. A boldogtalan fiú elkeseredésében ivásra adta magát, ma pedig önkézzel véget vetett az életének. Levelet írt az édesanyjának, melyet öngyilkossága után a szoba asztalán találtak meg. A levél borítékba volt téve, rajta e felirással:

Kedves

„Anyámnak.”

A levél tartalma a következő:

Kedves Anyuskám!

Ne legyen meglepetve, ha levelem kezéhez jut és engem már akkor az élők sorából törültek. Szerelmem oly nagy, hogy ki sem mondhatom és inkább vágyodom a temetőbe, mint a boldogtalan szerelem élvezését.

Kedves Anyám,

az élet folyása szeszélyes, de ennek gátat csak így vehetek. Csókolja ezerszer szerető fia

Odön.

Még egyet temetésem egyszerű, a cigányzene huzza el siromnál: „Miért is szerettek oly nagyon” . . . ez az egyedüli kívánságom. Eljen örökké boldogul, mert ha én éltem volna tovább, a szerelem egész boldoddá tett volna, ennek így kellett lenni. És csak arra kérem, hogy őtet is értesitse.

Csókolja ezerszer

Odön.

Még egyet felboncolni ne hagyjon, ez az én kívánságom.

László Odön ma délben fél egy órákor követte el az öngyilkosságot. Bement édesanyjának szobájába, aki Pöltenberg Ernő-utca 1. szám alatt lakik, s ott egy 7 mm. revolverrel

bal halántékába lött. A golyó azonnali halált okozott. Mikor Szecepkovszky Teofil rendőrtiszt a házba kiment, László már halott volt.

A szerencsétlen sorsu fiut nem boncolják fel, édesanyja lakásából fogják eltemetni is.

Az öngyilkos külön levélben búcsuzott el a Gyulai-nyomda két metttörjéjétől: Puskel Jánostól és Kinczel Györgytől.

A primás-verseny.

(Szenzáció a Tell-kertben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Ha ma Aradon véletlenül megszületett volna a nyám-nyám-ok alkirálya, nem lett volna akkora szenzáció ebben a városban, mint az az érdekes zeneverseny, melyet a Fehér Kereszt télikertjében akart megtartani két cigánybanda: az Albert Péteré és a Gyurkovits Andrásé. Mióta a télikert fennáll, alig szorogott még benne annyi ember, mint ma este. A verseny kezdete színház utánra volt kitűzve, este nyolc órákor azonban már nem lehetett helyet kapni az étteremben. A télikertben talpalatnyi hely üres nem volt, ember ember hátán tolongott, s már a bejáratnál annyi ember állott, hogy az étterembe bejutni képtelenség volt.

A verseny lefolyása, amennyiben versenyről tényleg szó lehet, az elképzelhető legizgalmasabb volt. Folytonos éljenzés, taps, közben füllyülés, s a tüntetések minden neme előfordult ezen az estén. A két banda felváltva játszott s mindegyik zeneszámra meg-megújuló erővel tört ki a tüntetés.

Eleinte csendes volt a publikum, türelmesen várta a verseny kezdetét, de 10 óra felé már mozgolódni kezdett a közönség s tapssal, halljuk-kal követelte a verseny megkezdését. A bíráló-bizottság színház végére volt összehívva, de ezt egyrészt nem bírták kivárni, másrészt ekkor már annyian voltak a télikertben, hogy a zsűrinek hely sem jutott volna.

Fél tizenegy óra felé megkezdte Albert Péter zenekara a játékot. Nagy éljenzés és tapsvihár követte a „Tell Vilmos” egy operáriáját s azontul mindkét zenekar játéka után a szüntelen tüntetések sorozata következett. Így ment ez folyton felváltva körülbelül éjfélig. Közben egyszer a Gyurkovits-banda játékát lefűtyölték s a folytonos tapssal és éljenzésekkel Albert Pétert kényszerítették a játékra. A hangulat ekközben annyira fokozódott Albert Péterék mellett, hogy Albertet a közönség vállára emelte s így tüntettek percekig mellette.

Végre mikor Albert Pétert felállították egy asztalra s ott eljátszott egy magyar ábrándot, legalább tíz percig éljenzett, tapsolt, tüntetett mellette a közönség.

A verseny fölött így, — miután a bíráló-bizottság működése ugyis illuzórius lett volna — a közönség véleményét kellett döntőnek elfogadni.

Hanem ha a hivatalos zsűri nem működött is, a közönség egyes csoportjai formáltak véleményt maguknak. Az egyik ennek, a másik amannak a pártján voltak. A legtöbben oda-konkludáltak, hogy mint primást és zenekarvezetőt, Albert Pétert illeti meg a verseny pálmája. A két zenekar közül a Gyurkovitsé több erővel játszik, az Alberté több finomsággal és érzéssel. Az Albert magyar népdalaiban több az érzés a Gyurkovitséban több a tűz. Egyébként a mai verseny inkább a népszerűség kérdésének eldöntése volt s nem a művészi kvalitásoké.

HIREK.

— A választók névjegyzéke. Aradváros központi választmánya ma délután ülést tartott, melyen megállapították a jövő évi választók ideiglenes névjegyzékét. Május 5-től 15-ig közszemlére teszik a névjegyzéket, melyet ez idő alatt meg lehet felelkezni. A múlt esztendőben 3512 választót irtak össze, most ezek közül kimaradt 598, ujonan felvétellett 618, tehát a választók száma 3527, ami 15 szaporulatot jelent. Az ülésen Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Varjassy Lajos, Kristyórá János, Reicher Ferenc, Tedeschi Viktor és Vannay Gyula jegyző. — Dél előtt a megye központi választmánya ülésezett Dálnoki Nagy Lajos alispán elnöklése alatt. Itt ugyanazon teendőket végezték, mint a városnál.

— Az aradi gyermekmenhely gondnoka. A hivatalos lap mai száma az alábbi közleményt hozza: A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök az aradi állami gyermekmenhelyhez Szathmáry Gézát, rendelkezési állapotba helyezett és az aradi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez beosztott vármegyei volt tb. főszámvevőt gondnokká kinevezte.

— Prielle Kornélia betegsége. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A Prielle Kornélia állapotában tegnaptól mára is örvendetes javulás állott be s így rövid idő alatt föl fog gyógyulni. Táplálékát a legjobb étvágygyal fogyasztja el és napközben sokat beszélget leányával, Kovács Zoltánnal, a ki ápolja.

— A Maros vizállása. A tegnapig rohamosan áradó Maros ma apadt. Tegnap zérus felett 70 cm. volt a vizmagasság, míg ma reggel 56, délben 54, délután 54 cm.

— Tartalékosok bevonulása. Az aradi várnak holnap zajos napja lesz. A csász. és kir. 38. gyalogezred tartalékosainak egy része vonul be holnap tizenhárom napos fegyvergyakorlatra: a másik részt az őszi nagygyakorlatok idején hívják be. Benépesülnek a bástyaskaszárnyák a tizenhárom napos vendégekkel, akiknek kedvéért bizonyára jobb időt teremt Jupiter Pluvius, Mars hadisten közeli rokona.

— Madarassy Pál temetése. Madarassy Pált, az Osztrák Magyar Bank elhunyt alkormányzóját — mint fővárosi tudósítónk táviratozza — ma délután, nagy részvét megnyitkozása mellett temették el. A temetésen megjelent Láng kereskedelmi miniszter, Csáky Albin gróf a főrendiház elnöke és Wekerle Sándor dr. volt miniszterelnök, a közigazgatási bíróság elnöke is.

— Az arad-hegyljai villamos vasút műszaki előmunkálatait — mint a „Vállalkozók Lapja” írja — Pálmay Károly budapesti mérnök már elkészítette és a finanszírozás iránti tárgyalások is javában folynak, hogy a 63 klmtr. hosszú villamos vasutat mihamarább meglehessen valóstani. A vasút tudvalevőleg Aradról kiindulva Mikalaka, Glogovác, Mondoriak, Csicsér, Szabadhely, Gyorok, Ménes, Uj-Paulis, O-Paulis, Baracka, Mária-Radna, Kuvin, Kovaszinc, Világos, Muszka-Magyarádon át Pankotáig vezetne és az érintett községeket villamos villágítással is ellátná.

— A képviselőház leltára. Fővárosi tudósítónk írja: A képviselőháznak az állandó országháza történt költözködések az elnökség elárvereztetette a régi képviselőház ósdi butorait és a befolyt összeget jó részben jótékony célra fordították. Az új képviselőházban természetesen temérdek az új butor és berendezési tárgy. Ezeket most állítják össze leltárszerűleg. A leltár összeállításánál jelen vannak Andor Gyula elnöki tanácsos és Regele János kir. tanácsos, főigazgató.

— Értekezlet a kereskedő tanonciskola ügyében. Régóta panaszkodik az aradi kereskedők legtöbbje az aradi kereskedő-tanonciskola helyte-

nyire látni. Freysinger és társai teljesen kimerülve érkeztek vissza a turista-szállóba. Hétfőn délig várakoztak társaikra, miután azonban azok nem jöttek, a déli vasuton visszautaztak Bécsbe.

A két Teufelberger és Fleischer azonban tegnap, kedden sem érkeztek vissza a kirándulásról. Nyilvánvaló tehát, hogy szerencsétlenség történt velük. Szinte bizonyos, hogy a *hözivatar eltemette őket.*

Freysinger, Beer és Stöckl tegnap visszautaztak a Hochschwalhoz, hogy mentőexpedíciót szervezzenek s elveszett bajtársaikat — ha még lehet — élve visszahozzák.

Léghetséges az is, hogy a Teufelberger fivérek és Fleischer elérték a voisthali kunyhót, de a hó miatt nem jöhetnek vissza. Turista körökben azonban inkább azt hiszik, hogy szerencsétlenül jártak, már utközben teljesen kimerültek s a szakadó hó eltemette őket. Igaz, hogy Fleischer gyakorlott s edzett hegymászó, aki már sok életveszélyes utat tett meg s ezért biznak abban, hogy a három elveszett embert még élve megtalálják.

Most egész Bécs szivszorongva lesi a híreket a Hochschwabon elveszett három turistáról.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Bartha Miklós sajtópöre.** Ismeretes az a sajtópör, amelyet Bartha Miklós indított Halász Lajos nagyváradi újságíró ellen, aki lapjában több cikket közölt, a melyben Barthát erős sértésekkel illette. A kolozsvári kir. törvényszék Bartha följelentésére Halász Lajost *nyolc havi fogházra és kétezer korona* pénzbüntetésre ítélte. A szigorú ítélet ellen, amely annak idején nagy föltűnést keltett, Halász Lajos felebbezett. A kolozsvári kir. ítélőtábla, amint lapunknak táviratozzák, ma tárgyalta e sajtópört és Halász Lajos büntetését *két heti fogházra és kétszáz korona* pénzbírságra szállította le.

§ **Az első házasságtörési pör.** A büntető törvénykönyv életbelépte óta most fordult elő az első eset, hogy a büntető bíróságnak ítéletet kellett mondania a btk. 246. §-ába ütköző házasságtörés vétségében. A judikaturánkban uttörő eset előzményei még arra az időre nyulnak vissza, a mikor az új házassági törvény nem lépett volt életbe. Ekkor, tehát még 1895. év előtt, R. D. szolnoki terménykereskedő válpört indított a neje ellen engesztelhetlen gyűlölség címén. Az asszony ellenezte a válást s így a válópör mintegy öt évig húzódott. Végre azonban az asszony megunva a sok herce-hurcát, kijelentette, hogy válni akar ő is, mert férjéről megtudta, hogy házasságtörő viszonyt folytat özv. R. M.-néval. A törvényszék kimondotta válást, denem házasságtörés, hanem engesztelhetlen gyűlölség címén. — A kir. ítélőtábla helyben hagyta ezt az ítéletet, de a kir. kuria a házasság felbontásának okául a házasságtörést állapított meg, egyben eltiltotta, hogy özv. R. M.-néval házasságra léphessen. R.-nak elvált felesége időközben megtudta, hogy férje a nagyváradi anyakönyvi hivatalnál két törvénytelen gyermek

születését jelentette be s ezek természetes apjaként önmagát nevezte meg. Erre feljelentést tett volt férje R. D. és özv. R. M.-né ellen házasságtörés vétségeért. A büntető járásbírósaág mindkét vádlottat 8 napi fogházra ítélte házasságtörés vétségeért. Az elítéltek felebbezése folytán, a mint tudósítónk táviratozza, ma tárgyalta ezt az ügyet a budapesti törvényszék felebbviteli tanácsa *Baráth* bíró elnöklété s dr. *Mikovits* bíró előadása alapján. A törvényszék R. kiszabott 8 napi fogházbüntetést *helyben hagyta*, ellenben R. M.-né büntetését *3 napra szállította le*. A vádlottak a Kuriához felebbeztek a marasztaló ítélet ellen.

§ **Az ellopott villamosság.** A lopásnak ez az új fajtája várt ma a kir. kuria döntése alá. Egy esetben már kimondotta volt a legfelsőbb bíróság, hogy — bár a villamos áram sem ingó, sem ingatlan dolognak nem tekinthető, — a cselekmény megfelelő paragrafus hiányán, lopásnak minősítendő. A ma tárgyalta eset vádlottja *Szentistványi* Ede mechanikus, akinek a József-köruton van üzlete. Ugy látszik sokalta, amit a villamos-fogyasztásért a társaságnak fizetnie kellett, álhuzalokkal tehát elvezette az áramot az óra elől, amely aztán nem mutatta a teljes fogyasztást. Amde a társaság rájött a csalafintaságra és följelentette az élelmes mechanikust. A minősítés kérdése annak idején sok szóbeszéd tárgya volt úgy bírói, mint jogász körökben. — Szakértőket is hallgattak arra nézve, vajjon a villamos áram lényegileg minnek tekintendő. — A szakértők egyértelműleg azt válaszolták, hogy a villamos áram nem tért betöltő anyag, hanem csak időben végbemelő folyamat. A törvényszék mindamellett lopásnak minősítette az áram elvezetését és a vádlottat *nyolc hónapi* börtönrre ítélte. A kir. ítélőtábla a büntetés mértékét megváltoztatta és csupán *egy hónapi* fogházat alkalmazott. A benyújtott semmisségi panaszt ma délelőtt tárgyalta a kir. Kuria I. büntető tanácsa *Vörösmarty* Béla elnöklésével, *Tarnai* János bíró előadásában. *Tassy* Pál koronaügyész helyettes a panasz elutasítását kérte. — A Kuria rövid tanácskozás után a semmisségi panaszt *elutasította* azzal az indoklással, hogy — bár a villamos áram nem szorosan vett *dolog*, — mégis az egyén által *birtokba vehető* s ezért eltulajdonítása megállapítja a lopás bűncselekményét.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Meghívás az Aradi Nyomdarészvénytársaság** 1903. évi április hó 23-án d. u. 5 órakor Aradon, az Aradi Közlöny szerkesztőségi helyiségében tartandó IX-ik rendes közgyűlésére. Napirend: 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása. 2. Egy igazgatósági tag választása. 3. A részvényesek naptári indítványa. Arad, 1903. április hó 15. Az Aradi Nyomdarészvénytársaság igazgatósága. Megjegyzés: A részvények legkésőbb április hó 21-ig leteendő a társaság pénztáránál, hol az 1902. évi mérleg és felügyelő-bizottsági jelentés megtekinthető.

— **A kisjenői vásár.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy az Arad vármegye területéhez tartozó *Kisjenő* községben a f. évi április hó 18. és 19. ére eső országos kirakó és állatvásár ez évben kivételesen egy napon, azaz április hó 18-án tartassák meg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 15.

Délitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátozott. Kedvező irányzat mellett 18,000 métermáza került forgalomba, szilárdan tartott áron. Egyéb gabonanemek kedvezők. Időjárás hűvös.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, páris 25-el magasabb.

Zárulat 18 órakor:

Buza áprilsra	7.75—7.76
Buza májusra	7.57—7.59
Buza októberre	7.44—7.45
Rozs áprilsra	6.75—6.76
Rozs októberre	6.42—6.43
Zab áprilsra	6.02—6.03
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.06—6.07
Tengeri júliusra	6.13—6.14
Repece augusztusra	12.20—12.30

Zárulat 5 órakor:

Buza áprilsra	7.80—7.81
Buza májusra	7.63—7.64
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs áprilsra	6.76—6.77
Rozs októberre	6.43—6.44
Zab áprilsra	6.05—6.06
Zab októberre	—
Tengeri májusra	6.08—6.09
Tengeri júliusra	6.14—6.15
Repece augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

korona	
Osztrák hitelrészvény	675.50
Magyar hitelrészvény	726.—
Lezámitóbank részvény	459.—
Rima-Murányi vasúti részvény	482.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	688.50
Közúti vasút	612.—
Városi villamos vasút részvény	305.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 15.

Magyar aranyjárdék 4%	121.45
Magyar koronajárdék 4%	99.50
Magyar arany 4%	92.75
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Rorvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereséysorsjegy kölcsön	200.—
Észaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Osztrák papírjárdék	100.35
Osztrák járdék ezüst	100.35
Osztrák járdék arany	121.50
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	727.75
Osztrák hitelbankrészvény	676.50
Osztrák-magyar államvasút	689.—
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.05

Vasúti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.38
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.39
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

<p>Akinek pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,</p>	<p>gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége</p>	<p>Aki üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,</p>	<p>birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván</p>	<p>Aki férjhez menni v. nőülni óhajt, tanórákat, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,</p>	<p>gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván</p>	<p>az Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.</p>
---	--	--	--	---	--	--

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 15. —

Magyar előrend: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 124—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 133—4 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 132—3 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 132—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 130—2 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 124—6 fillérig.

Sertélszámla. Április 12. napján volt készlet 38,630 darab, április 13. napján főlajtott 605 darab, április 13. napján elszállított 367 darab, április 14. napján maradt készlet 38,868 darab. Uzlet: Blénkebb.

CSARNOK.**Mese a boldogságról.**Irtá: **Kaleczky Vilma.**

[4]

(Folytatás.)

III. A változás titka.

Megint együtt vannak Mariskánál, de Irén hiányzik, mert nem igen jöhetett, férjét nem hagyja el csak egy délutánra is.

Most kezdi Mariska végre, a nagy unszolásra.

— Tehát tudni akarjátok, édes leányok, Irén feltűnő alapos változásának történetét? Klára igazat beszélt, mikor azt mondta, csak szeress egyszer Irén, teljesen megváltoznak elveid és vágyaid! Irénnel csakugyan a szerelem tette azt, a mit mindnyájunk őszinte jóakaró tanácsa nem bírt elérni. És most milyen boldog! De hogy a dolog elejéhez térjek: Aznap, mikor Irén születésnapja volt, este férjem haza kísérte és midőn vissza jött, azt a megjegyzést tette, hogy Irénke szokása ellenére, nagyon szórakozott és szomorú volt. Alig hallotta, hogy mit beszélt vele.

Másnap nagy meglepetés várt reám, bátyámat az itteni akadémiához nevezték ki festőtanárnak. Férjem érte ment a vasúthoz. Volt boldogság, mikor egymást öleltük és csókoltuk! Irénnek írtam egy levelkét, melyben vacsorára meghívtam, de azt a választ kaptam, hogy gyöngélikedik, lefeküdt.

Nem tudtam ezt elhinni, hozzámentem. Odaérve, kis szobájában a kereveten nyugodva találtam halvány és szomorú volt. Hozzá mentem, szívéhez szóltam és megkérdeztem, miért lett ilyen különös?

— Nem vagyok különös, csak boldogtalan!

— De miért? — kérdeztem.

— Szomorú álomom volt. Tegnap, midőn te édes Mariskám oly szépen beszéltél velem, hirtelen egy szép férfi arcot láttam lelki szemeim előtt, egy gyönyörű, de teljesen ismeretlen, még sohasem látott arcot. Egy keskeny, halvány arcot, éjsötét, villogó szempárral. Oly szép volt! Azért is kellett, mihelyt itthon voltam, oly keservesen sirnom! Mikor a sok sirástól elfáradtam, elaludtam, álomban egy templomban láttam magam. Sötétség volt benne, csak az örök lámpa égett az oltár előtt. Én oda térdepeltem és szívem mélyéből imádkoztam! Abban a percben megjelent az Isten előtt, azt kérdezte tőlem: — Édes leányom, mit kívánsz?

Arra én teljesen leborulva, könnyözögve rebegettem:

— O, te jóságos Istenem, csak arra kérlek, tépd ki szívemből a rossz gondolatokat és adj helyette komoly, érett gondolkodást! És gyujtsd meg szívemben a szent szerelem lángját, a mely teljesen megtisztítja eltévedt lelkemet!

Isten, erre mind két kezét fejemre tette, megáldott és azt mondta:

— Leányom, meghallgatom kérésedet, már választottam férfit. Melletted áll.

Megfordultam. Szemben álltam azon férfival, ki tegnap is már megjelent előttem! Mily szép volt! Isten erre mindgyükünk jobb kezét egymásba illesztette, ezen szavakkal: Szeressétek egymást és maradjatok jók!

Ebben a pillanatban felébredtem. És most vége boldogságomnak, gyönyörű álomomnak! Zokogva borult a vállamra. Nézz Irén, mondom, ez csak álom, de azért ne busulj, majd leszesz békán nagyon boldog, meglátod! Mint gazdag bankárné.

— Hallgass — szakított félbe Irén hirtelen

mozdulattal és fáradtan folytatta — a bankárt ne említsd többé előttem, soha sem leszek az övé. De másé sem, kiáltá fel szenvedélyesen, csak azé, kit álmaim ideáljává választottam.

— Szomorúan bucsúztam el Irénkétől. Miután 5 hozzánk nem akart eljönni, azt mondtam, hogy másnap tiszteletünket tesszük szüleinél, és bemutatjuk bátyámat nekik.

Azután elmentem. Másnap délután öt órakor bekopogtunk Irénkééknél. A szalonba érve ott találtuk az öregeket, pár perc múlva belépett Irén is. Egy fekete, testhez simuló posztóruha volt rajta és mellén fehér rózsacsokor. Arcának színe a rózsáknak a fehérségével veteledett, oly halvány volt, de szép kék szemel mély tűzben égtek! Lassan jött elém, megcsókolt, férjemmel kezét szorított, de mozdulatai mind olyanok voltak, akár egy alvajáróé. Most oda tekintett, a merre bátyám, háttal felénk, Irénke szüleinél társalgott. Bemutattam őket egymásnak. De roppantul megijedtünk mindnyájan, mikor Irén arcát megláttuk. Halott halvány volt az, szeme egészen beesve és egész testében remegett.

— Irén, édes Irén, mi bajod van? — volt az általános kiáltás.

De Irén már magához tért.

— Semmi, semmi, csak egy kissé elszédültem, már jobban vagyok!

De azért le kellett ülnie; Imre azonban többé el nem maradt oldaláról, láttam rögtön, itt Amor nagy dolgot művelt, csak jó legyen a vége!

(Vége következik.)

Modern betegápolás.

Ugy a közegészségre, mint az egyes emberek egészségére sohasem fordítottak annyi gondot, mint éppen manapság. Az állam, k'zségek, egyesületek, sőt magánosok is a tüdőbetegség részére sanatóriumok, üdülőhelyek, s más hygienikus berendezések felállításán fáradoznak, hogy az emberi nyomorúságot lehetőleg enyhítsék. A betegek táplálkozására általában kevés gond fordítottat mindezekig, a beteg tetszésére s esetleges étvágyára bizván a táplálkozást.

A táplálkozás rendszere az utóbbi 10 év alatt tudományos alapra lett fektetve. Tudjuk, hogy a betegnek épp úgy szüksége van a táplálkozásra, mint az egészséges embernek. Vannak betegségek, melyek célszerű táplálkozással orvosolhatók. Ismerünk olyan hosszantartó betegségeket is, melyeket az ember csak erőteljes táplálkozással bír el.

Ilyen erőteljes tápanyag a „Somatose“ dus zsír, szénhidrát és fehérnye tartalommal, melyek közül különösen az utóbbi rendkívül fontossággal bír.

A Somatose-val tett számos eredményes kísérletezések ezen kitűnő táppor mellett bizonyítanak. A „Somatose“ egyik főelőnye, hogy étvágyat csinál, s kis adagokban viszi át a szervezetbe a tápláló erőt. Vérszegényeknél bámulatos hatású, éppenny a fertőző betegségeknek, angol kór, cukor betegség, valamint nőknél a havi tisztulásnál.

Mindezen tények a legkiválóbb orvosok által igazoltatnak s a Somatose nagyszerű hatása mellett bizonyítanak. A „Somatose“ iz és szagnélküli, leves, tej, sör és egyéb folyékony ételek és italokban könnyen oldódik.

A „Somatose“ a gyermekeknek, azok bélhurujainál, valamint idegbetegek táplálkozásánál kiváló szolgálatokat teljesít, s jó tulajdonságainál fogva megerdemli, hogy minél szélesebb körben ismerjék és használják.

Nemzeti színház.

Bérlét 181. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1903. évi április hó 16-án:

UJHÁZIEDE mint vendég:

A cifra nyomorúság.

Színmű 4 felvonásban. Irtá: Csiky Gergely.

SZEMÉLYEK:

Bálnai Gusztáv Könyves J.	Tarcsai Jenő Somlai A.
Bella, húga Gőz Aranka.	Zegernyei Pajor Agnes.
Sobró Antal Győre Alajos.	Mézesné Ardal Ida.
Zsófia, neje Csigaházi E.	Tóbiás Németh J.
Eszter, rokona Gazdi A.	Murok Márton Fűredi J.
Csoma Bálint Ujházi Ede.	Végrehajtó Pápai József.
Mádl Simon Zilahy Gyula.	

Kezdete este 7 és fél órakor.

NAPIREND.

Április 16. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Lambert. — Protestáns naptár: Lambert. — Görög-keleti naptár (Április 3.): Niketa. — A nap két 4 óra 54 perckor, nyugszik 6 óra 33 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereky-múzeum helyisége melletti előterem

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, éjjeli fagy, elvélve csapadék, később enyhébb.

Április 16. Értekezlet a kereskedők köre helyiségében este 9 órakor.

Dr. Kertész Miksa

aradi ügyvéd,

920

Ügyvédi-irodáját

1903. évi május hó 1-től

Asztalos Sándor-utca 1. sz. alatti

Ring gyógyszerész ur házába helyezi át.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-nál

orvosilag első helyen ajánlva.

Tessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos**bükk faszenet**

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz**kovács-kőszenet,**

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása
végett fél napi időt kérünk.**KNEFFEL KÁROLY és FIA**

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Divatárú-segéd

alkalmazást nyerhet

Rosenblüh H. és Társa

cégnél.

Csődtömeg eladási hirdetmény.

Alólírott csődtömeggondnok ezennel közhírré teszem, hogy a vb. Schvarcz Sámuel gurahoncz kereskedő csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—2006. t. a. összeirt 8480 kor. 86 fill. beszerzési és 2844 kor. 36 fill. becsértékű fűszer-, norinbergi- és rövidáru stb. cikkekiből álló raktár, továbbá 1330 kor. beszerzési és 320 kor. becsértékű bolti és depot felszerelési tárgyak ajánlati árverésen eladatnak.

Felbivom ennél fogva a venni szándékozókát, hogy a fent kitiintetett becsértéknek megfelelő 10%-nyi bánatpénzzel ellátott ajánlataikat írásban, és pedig akár külön az áruraktárra és a berendezési tárgyakra, akár pedig az áruraktárra és felszerelési tárgyakra együttesen f. évi április hó 26. napjának déli 12 órájáig nálam Buttyinban vagy Dr. Mittler Izidor ügyvéd választmányi elnöknel Aradon adják be.

Az eladásra hirdetett árak Gurahonczon (Aradmegye) vannak, s a ki azokat vételi szándékból megtekinteni akarja, a helyszínére szándékoltszállás előtt 1—2 nappal jelentkezhet levél vagy telefon útján akár nálam Buttyinban, akár pedig Dr. Mittler Izidor ügyvéd urnál Aradon, a hol a leltár már előzőleg betekinthező.

Vevő köteles a vételárat és a vételári összeg utáni III. foku bélyegilletéket f. évi május 10-ig kezemhez készpénzben lefizetni; köteles továbbá az áruraktárt, illetve bolti felszerelési tárgyakat ugyancsak május 10-ig átvinni és elszállítani.

Az üzleti helyiségnek f. é. május 10-től leendő esetleges további használata tekintetében velem külön megállapodás lesz létesítendő.

A választmány a beérkezett ajánlatok tárgyában f. évi április hó 27-én d. u. 3 órakor Aradon, választmányi elnök irodájában tartandó ülésen fog határozni, fenntartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani, az árverést azonnal szóbelileg folytatni, esetleg pedig az áruraktárt, illetve felszerelési tárgyakat később megtartandó nyilvános árverésen eladni.

Ha vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, és különösen ha a vevő a kikötött határidőben a vételárat kifizetni, vagy az árukat átvinni és elszállítani elmulasztaná, úgy a bánatpénznek elvesztésén felül az áruraktár, illetve berendezési tárgyak vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az ezennel eladásra hirdetett áruk minősége, mennyisége és ugyanazonosságáért.

Buttyin, 1903. évi április hó 10-én.

Dr. Dénes Jakab,

ügyvéd, mint vb. Schvarcz Sámuel gurahoncz kereskedő csődtömeggondnoka.

Kedvező alkalom olcsó és jó birtok vételhez.

Birtok eladás.

Egy nemesi birtok Biharmegyében, Nagyváradhoz közel 7609 hold, melyből fele szántó, másik fele erdő, legelő és kaszáló.

Egy emeletes uri lak 24 szobával, hozzátartozó eseléd-lakkal, szép gazdasági épületekkel, nagy fundus instructussal és minden hozzátartozóval örök áron eladó 750.000 frtér! 400.009 frt átvehető teher olcsó kamattal mellett törlesztésre.

Egy nemesi birtok Biharmegyében közel Nagyváradhoz 16000 cat. hold egy tagban elsőrendű föld, szép uri lakkal, gazdasági épületekkel. Ára 420.000 frt.

Készpénz fele szükségeltetik, a másik fele maradhat törlesztésre. A birtok bérbe van adva jelenleg, 17,000 frtért és összes adót, javításokat bérlő fizeti.

Egy nemesi birtok Bánátban, Temesvár közelében 3600 cat. hold egy tagban, szép uri lakkal, gazd. épületekkel 3000 hold szántó, a többi kaszáló és legelő egy darab erdő. Ezen birtokot jelenleg maga a tulajdonos műveli. A birtok vízmentes, vasuti állomással bir. Ára 300 frt holdankint mindenestől. Vételhez fele készpénz kell, a fele maradhat törlesztésre.

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy Arad közelében igen jó kisebb birtokok vannak nálam eladásra előjegyezve és igen jutányos árban kaphatók.

Ház eladás.

Nagy bérházak, üzlethelyiségekkel lakásokkal, modern berendezéssel, fürdőszobákkal, villanyvilágítással, stb. jutányos árban vehetők és megjegyzendő, hogy ezen házak bármelyike 6—7% kamatot tisztán meghoz, a mit be is lehet bizonyítani.

Ezen házak több évig adómentesek.

Továbbá ajánlhatok 3—4 uri házat, melyek 6—10 szobás lakással birnak, a legmodernebb és legelegánsabb stylus szerint épültek, fürdőszobával, villanyvilágítással, parketirozva, stb. szép udvarral és kerttel.

Jutányos árban adatnak el, jó fizetési feltételek mellett.

Vannak kisebb modern házak is kerttel, lakásokkal s minden hozzátartozóval, megvehető 4—6000 frtért és 7—8000 frtért, kedvező fizetési feltételek mellett.

Annál is ajánlatosabb egy ily vétel, mert sokkal többet jövedelmez a pénz, mint a takaréokban és a mellett biztos, nem sikkasztja senki el.

Bővebb felvilágosítást nyujt:

Rosenberg Károly,

899

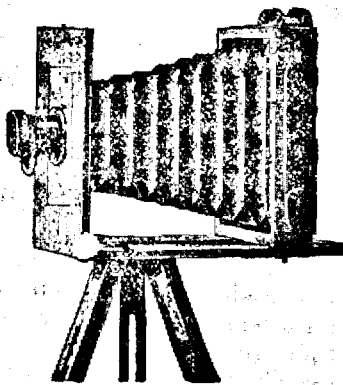
Eötvös-utca 12 sz.

928

AZ

Amateur és fényképész

urakat tisztelettel értesitem, hogy a tavaszi idényre rendelt fényképző-gépek megérkeztek

Szintén megérkeztek friss Schleussner, Germania, Agfa, Kodak és N. P. G. cikkek, melyek árait ez idén tetemesen leszállítottam.

Mindenki pénzt takaríthat meg, ha a fénykép cikkeit nem postán hozatja, hanem nálam veszi és kapja ugyanazt ugyanazon árban, költségmentesen.

Minden egyes gépért vagy cikkért teljes jótállást vállalok.

BLOCH II.

fénykép-cikkek raktára.

788

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrrákát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massázshoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Összesen ezen készítmények valódiak, a melyek czimorus védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégly ára 1 korona.

42

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Pálotán: Nagy Albert, Caermón: Berkes Ármán, Elekén: Ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevegyesen: Schlögl Pál, Kun Ágotán: Fejes Lajos, Kurticeon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsbáza: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kocsuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adám, Nagy-Erindén: Vály Géza, Ó-Pocokán: Rokszin János, Pankótán: Pósevit Gusztav, Pityarosan: Szabados Jozsef, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Calky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Vagyok bátor a mélyen tisztelt szülők becses figyelmét a megnyitandó

magán kézimunka iskolámra

fölhívni, hol a leányok a mai kor igényeinek megfelelően a fehér varrástól kezdve a különféle himzéseig kelió oktatásban részesülnek.

Beiratások (havi 6 korona) bármikor elfogadtnak.

Szünidőben kisebb leánykák megfelelő könnyebb kézimunkákra taníttatnak.

Szives pártfogást kérve krvaló tisztelettel

Erdőfi M.

866 Arad, Pöltzenberg Ernő-utca 1.

Nagyérdemű

Hölgyközönség

figyelmébe!

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönség szives figyelmét felhívni

Aradon,

Aradi Első Takarékpénztár házában (a Fehér Kereszt-száloda mellett) fenálló

noi

divat-termünkre

hol mindennemű

Costumeket, kabátokat, teljes öltönyöket

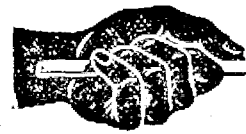
és minden e szakmába vágó dolgot gyorsan és a legújabb divat szerint jutányosan készítünk. Továbbá egy külön guverirozó és plissirozó gépet állítottunk fel, hol bármely szélességre guverirozást és plissirozást is elvállalunk. Végül van szerencsénk a n. é. hölgyközönségnek tudomására adni, hogy egy

szabászati tanfolyamot

nyitottunk, hol növendékeket műtermünkben, valamint saját lakásukon a lehető legjobb képzésre elfogadunk.

Vállalatunkat nagysád pártfogásába ajánlván, maradtunk krvaló tisztelettel

Szeltmann és Hanzli,
női szabók.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet, mely több mint 500 ábrát tartalmaz

órák, arany-, ezüst-árúkról és zeneműezikkekéről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.

(Csehország.)

2721

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Felülmúlhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést s meggyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségeiben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal meggyógyítja a gyomorgörget, kolikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd székélest okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lépkört és a méhbat és megerősíti az érvágyat és az emésztést. 6. Kitűnően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájhóhadásnál és minden fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meggyomrosz szagát. 7. Külső használatban csodás gyógyszert képez minden sebre, lazas kútsékre, sipoly, szemölcsök, égést sebek, fagyott tagok, ruh, kosz és bőrkütsékek ellen, megszünteti a fejfájást, zugást, szakgátást, köszvényt, fultajást stb. Vigyázzon! Kell mindig a zöld apficsa-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb védelem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hoztatjuk a gyárból, eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postaiállomásra Ausztria-Magyarországon 12 kis, vagy 6 keitőse üveg 4 korona. Bosznia-Hercegovinába 4 korona 80 fillér. Kevesebb nem koldituk. Kúldés csakis az összeg előre való utalványosára mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerjében felülmúlhatatlan két szer sohasem romlik meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregebbek, annál értékesebbekké és hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik, minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghozzák a segílyt és sikert, legalább az orvos megerkeztéig; természetesen sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett pótszerkekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjunk ki a pénzt, hanem forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, megbízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírt szerhez, melyet minden eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismérvével megkapni, ott rendeljék meg közvetlenül így cím alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apotheka in Pragradá bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapeston Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712—II.

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEI

A bőr által rögtön felszívódik. R-mek hatású, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltűntet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztálanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsá és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feitalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Roxonyai Mátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Vojtek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krauss Elemér és Társai, Vojtek és Weiss odguista uraknál.

!!!Nők és férfiak!!!

Minden időben kapnak pénzért, ha vesznek **Kádas-féle sa-ját** termésű

„**Mokrai bort**“
(Orczy-utca 7. szám alatt.)

Pecsenye bori

Egy liter palaczkban 80 fillér
Ötven liter hordóban 38 korona

Asztali ó-bori

Egy liter palaczkban 70 fillér
Ötven liter hordóban 33 korona

Asztali uj-bori

Egy liter palaczkban 60 fillér
Ötven liter hordóban 28 korona

Minden palaczkért 20 fillér biztosíték kívántatik. 221

Eladó ház.

Radnai-uton 10/a. szám alatt egy emeletes ház kedvező feltételek mellett is szabad kézből

eladó.

Áll 14 lakosztályból és egy bolthelyiségből.

Értekezhetni ugyanott a házban.

Egy kisebb bolthelyiség esetleg lakással együtt

kiadó.

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és belső gumikat és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telephon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 808

Telephon szám 242.

1504—1908 pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab kir. város árvaszékénél üresedésbe jött 3200 korona évi fizetéssel és 640 korona évi lakbér illetménnyel javadalmazott árvaszéki ülnöki állásra pályázatot hirdetek.

Az 1893. évi I. t. cz. 5 ik §-ának VIII. pontja szerint felszerelendő pályázati kérvények 1908. évi május hó 8 ik napjáig bezárólag Arad szab. kir. város polgármesteréhez lesznek benyújtandók. Arad, 1908. évi április hó 10-én.

Institoris,
polgármester.

**Uraságoktól levetett
téli és nyári ruhákat
a legmagasabb áron vesznek.**
Kivánatra házhoz is megyek.
Továbbá használt butorokat is vesznek és olcsó áron eladok. 865

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését; nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 533

Vázlatok és költségvetések kivánatra készíttetnek.

Csak Globus
Hiszítőkönnyű
Mindenütt kapható.
Doboza á 10, 16 és 30 fillér.

Ifj. Kállay Nándor

építészeti vállalkozó

Arad, Kossuth-utca 49. sz.

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy az építészeti terén előforduló mindennemű

építkezéseket,

tervek készítését a legjutányosabb árak mellett elfogadok helyben és vidéken.

A t. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Ifj. Kállay Nándor.

Brassay Testvérek

Aradon, Forray-utca.

A tavaszi évadra a legszebb párisi és bécsi fűző-szövetek megérkeztek, kérjük a t. hölgyközönséget becses megrendeléseikkel szerencsésíteni, ugyszintén kész fűzők divatos alakban legolcsóbb árakban kaphatók. 459

KINTZLER ZOLTÁN

Gronometter műbrás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

3 nap alatt meggyógyul

a huzesófolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közórházban s a párisi Hopital-Mydinben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrud, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 30

Budapest, VIII. József-körút 53.

10217—902.

289—1903. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1900. V. 8059. számú végzése által Krizsán János jelentkezésére és több végrehajtatók javára is, Zellner Mihály, Schaudeneker Anna, Zellner Éva és Kaiser Jakab új panáti lakos ellen 161 korona 87 fillér tőkehátr. és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 1090 koronára becsült butorok, lovak, tehének és egyéb álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Ujanáton alperesek lakásán leendő eszközzésére 1903. április hó 16 ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1903. évi április hó 8. napján.

Ortutay,

bírósági végrehajtó.

929

Árverés.

A verseczi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a temesvári kir. ítélőtáblának 2932—902. polg. sz. végzése s az osztrák központi földhitelbank jelen számú kérvénye folytán a dr. Reiner Géza temesvári ügyvéd által képviselt osztrák központi földhitelbank javára, a Jovánovics szül. Mészárovcis Zsófia, Jovánovics Ilonka, Jovánovics Miklós verseczi és Jovánovics Sándor kecskeméti lakosok elleni végrehajtási ügyben 137313 kor. 78 fill. hátralékos tőke, ennek 1901. évi október hó 1-től járó 7% kamatai, 2% kikötött provisio, továbbá 3500 korona törlesztési részlet tőke, ennek 1901. évi október hó 1-től járó 7% kamatai a kiszabandó itéleti illeték, 469 kor. 15 fill. eddigi és ezuttal 31 kor. 85 fill. jelenlegi költségek, továbbá a csatlakozást nyert Verseczi hitelbank javára 6000 korona, 2000 kor., 1440 kor., 4000 kor., 6600 kor., 6200 kor., 5000 kor. és 7000 kor. s jár., a nagyzsámi takarékpénztár javára 1600 kor. s jár., a Florián G. cég javára 360 kor. s jár., dr. König Ármán javára 1600 kor. s jár., Weifert A. Gusztáv javára 442 kor. 70 fill. s jár., Bányai Bálint javára 378 kor. 80 fill. s jár., Seemayer Fülöp javára 66 kor. 98 fill. s jár. és Rarman Teréz 12800 kor. s jár. kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvénytörvény területén fekvő s Szolcsica község 1. számú tjkvében írt A. I. 1. hrsz. 1. összeir. sz. ház, udvar és kert 159 koronában, az A. II. 113. hrsz. 23. összeir. sz. üres házhely 50 koronában, az A. III. 150. hrsz. 139. összeir. sz. ház és udvar 1364 koronában, az A. IV. 163. hrsz. 150. összeir. sz. ház és udvar 309 koronában, és az A. V. 488/a. hrsz. 145 hold 78□-öl szántó és legelőföld s 489/b. hrsz. 999 hold 1292□-öl erdő, rét és legelő 69585 koronában megállapított kikiáltási árban 1903. évi április hó 27. napján d. e. 9 órakor ezen kir. járásbíróóság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fognak eladás alá kerülni, u. m.:

1. Az elárverezendő ingatlanok az özv. Jovánovits Szilárdné született Raiman Ernesztina javára s Jovánovits Ilonát, Miklóst és Sándort illető fele részére bekebelezett élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartása mellett adatnak el, ha azonban a nyert vételár a megeköző teherterületek fedezése szempontjából szükséges 215000 koronát meg nem üti, az árverés hatálytalanná állik és az ingatlanok a kitűzött határnapon, az élethossziglani haszonélvezeti jog fenntartása nélkül, a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

2. Árverezni kívánók tartoznak bánatpénzül az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át, az 15 korona 90 fillért, 5 koronát, 136 kor. 40 fillért, 30 kor. 90 fillért és 6958 kor. 50 fillért készpénzben, vagy az 1881. évi 80. t.-cz. 42. § ban jelzett, árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt G. K. R. 8. §-ában kijelölt óvadékpépes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a községi előjárásnál megtekinthetők. Verseczen, a kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságnál 1902. évi december hó 4-én. 928

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb divatu és remek szabásu

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből. 445

Levelezőlap általi megkeresésre házhoz jávók.

Gebhart J. és Fia

Aradon, Andrássy-tér 16.

Karlsbadi és schönfeldi porcellán áruk raktára.

Étkező készlet 6 személyre 26 darabból, sima fazon, arany szegélylyel 7 frt

Ugyanaz díszes szeczesziós vagy rococo fazonban, élénk mintázattal 9 frt

Tea készlet, díszes kivitelben, rococo vagy szeczesziós fazonban, 6 személyre 15 darabból 3.80 frt

Kávés készlet, ugyanily kiállításban 3.60 frt

Fayencze és porcellán mosdókészletek.

Mosdókészlet 36 cm. laivoirral, több színben festett vagy aranyozott mintával, nyitott tárgyakkal 4.50 frt

Ugyanaz, csak 40 cm. laivoirral 7 frt

Ugyanaz, csak 42 cm. laivoirral, egyszínben festett díszes mintával, nyitott tárgyakkal 5.50 frt

Ugyanaz, csak több színben festett és aranyozott mintával 8 frt

Ugyanaz, csak 44 cm. laivoirral, egyszínben festett mintával, csukott tárgyakkal 7 frt

Ugyanaz, festett díszes többszínű mintázattal, arany nélkül 8 frt

Minden porcellán és fayencze tárgy utána rendelhető.

Dessert készletek:

1 díszes állványnyal, 6 tányérral, 18 cmtr. 1.20, 1.50, 2 és 2.50 frt

Díszes üvegtál nikkelezett talapzaton 1.50

Díszes többszínű üvegtál china ezüst talapzaton 3 forinttól feljebb.

Dísz és aradi látképekkel díszített emlékpoharak felnőttek, gyermekek és utazók részére legdíszesebb kivitelben 25, 30 és 35 krajczárért.

Továbbá ajánlhatunk mint egyedül használható evőeszközök: alpaccakészleteinket. Chinaezüst készletek gyöngye ezüst felületük miatt nem ajánlhatók.

Alpacca és alpaccaezüst evőeszközzeinkről képes árjegyzőket bárki nek készséggel küldünk.

Vidéki megrendelések pontosan és azonnal teljesíttetnek.

TELEFON SZÁM 219.

Kölcsey-egyesület
Aradon

NEUMANN M.

csász. és kir. udvari szállító

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe
ARADON,
Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Nagy-Zarándon

egy szatócs-üzlet teljes berendezéssel, italmérési engedéllyel és trafikkal azonnal átvehető. Bővebbet Opreán Lázár tanítónál Zárándon. 919

Fess,

szolid uri leány oly uri ember barátságát keresi, ki őt szellemes levelekkel szórakoztatná. Levelek „Entre nous” czimén a kiadóhivatalba kéretnek.

Egy 5-7 szobából

álló magános ház kibérlés végett kerestetik május elsejére a belvárosban. Czim a kiadóhivatalban.

Egy kis belterjes gazdaság

falun, megvételre kerestetik. Ára lehet 4-5000 korona, melyből 1000 esetleg 2000 korona azonnal készpénzben kifizetettik. Vevő megkívánja, hogy ház, gyümölcsös és veteményes kertből álljon ez az ingatlan. Ajánlatokat „Gazdaság” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Kárpelesz Zsigmond

uri-szabó

Arad, Deák Ferenc-utca 32. (Sarlót-ház.)

Van szerencsém a n. é. közönséget 14 év óta fenálló

uri-szabó üzletemre

felhívni, hol mindennemű uri öltönyöket legújabb divat szerint elkészíték, jutányos árban, pontos és gyors kivitelben. 278

Ház eladás!

Nagyobb vállalkozással kapcsolatos elköltözködés miatt, az igazságügyi palota szomszédságában, a Maros-utcai 2. számú, ugyszintén a Ferdinánd-utcai 8. számú jól jövedelmező bérházak kedvező feltételek mellett eladó. Egy negyed rész előre fizetendő, a hátralevő összeg évenként 15%-al törleszhető. Esetleg az egész házakat 5 évre bérbeadom. Bővebbet Kózmárky Istvánnál, Ferdinánd-utca 8. szám alatt. 625

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tiszteit vevőim és a n. é. közönség szives figyelmét, hogy 855

színes bőr különlegességeim a tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikesebb divat színt pontosan eszközölök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Szobafestő- és mázoló-ipar áthelyezés.

Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy szobafestő- és mázoló-műhelyemet

Vörösmarthy-u. 3. sz. alá (Hertska-házban)

helyeztem át.

Tisztelettel

Fischer Armin,

szobafestő és mázoló.

409

Várad János

Uras, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett!

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 699

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló bútorokat pontosan árban eladni, megveszem én azokat, ugyszintén 82

urásoktól levetett ruhákat

na legeslegmagasabb árban...

Kívánatra hához is megyek.

Roth A.

bútorvétel és eladás.

Arpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben.) 405

KISS GYULA

épület- és műbutor-asztalos

Aradon, Csernovics Péter-utca 16.

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt- és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig és legjutányosabb árban. 513

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.